

## Sosiaali- ja terveysvaliokunta

**Hallituksen esitys eduskunnalle sosiaaliturva- ja vakuutuslainsäädännön muuttamiseksi EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen johdosta**

### JOHDANTO

#### *Vireilletulo*

Hallituksen esitys eduskunnalle sosiaaliturva- ja vakuutuslainsäädännön muuttamiseksi EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen johdosta (HE 87/2019 vp): Asia on saapunut sosiaali- ja terveysvaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty perustuslakivaliokuntaan ja talousvaliokuntaan lausunnon antamista varten.

#### *Lausunnot*

Asiasta on annettu seuraavat lausunnot:

- talousvaliokunta TaVL 9/2019 vp
- perustuslakivaliokunta PeVL 17/2019 vp

#### *Asiantuntijat*

Valiokunta on kuullut:

- neuvotteleva virkamies Kirsi Päivänsalo, sosiaali- ja terveysministeriö
- hallitusneuvos Inka Hassinen, sosiaali- ja terveysministeriö
- lainsäädäntöneuvos Virpi Koivu, oikeusministeriö
- tietosuojavaalutettu Reijo Aarnio, tietosuojavaalutetun toimisto
- lakiasiainpäällikkö Pekka Syrjänen, Valtiokonttori
- johtava asiantuntija Helena Hynynen, Verohallinto
- lakimies Ulla Suotunen, Eläketurvakeskus
- tietosuojavaastaava Regina Ollila, Kansaneläkelaitos
- toimistopäällikkö Mikko Kuusela, Finanssivalvonta
- johtava lakimies Satu Wennberg, Finanssiala ry
- lakimies Merja Salonen, Tapaturmavakuutuskeskus TVK
- professori (emeritus) Teuvo Pohjolainen
- professori Tomi Voutilainen

Valiokunta on saanut kirjalliset lausunnot:

- Liikennevakuutuskeskus
- Akava ry
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry

## **Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp**

- Eläkesäätiöyhdistys - ESY ry
- Maatalousyrittäjien eläkelaitos
- STTK ry
- Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- Työeläkevakuuttajat TELA ry
- Työllisyysrahasto
- Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry
- professori Lasse Lehtonen

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Suomen Yrittäjät ry

### **HALLITUKSEN ESITYS**

Esityksessä ehdotetaan sosiaaliturva- ja vakuutuslainsäädäntöön muutoksia, jotka johtuvat EU:n yleisestä tietosuoja-asetuksesta. Esityksen tavoitteena on saattaa kansallista sosiaaliturva- ja vakuutuslainsäädäntöä yhteensopivaksi tietosuoja-asetuksen kanssa. Tietosuoja-asetuksen kanssa ristiriitaiset tai päällekkäiset säännökset ehdotetaan kumottavaksi, koska asetus on suoraan sovellettavaa oikeutta. Lisäksi esityksessä ehdotetaan eräitä tietosuoja-asetusta tarkentavia säännöksiä ja välttämättömiä poikkeuksia tietosuoja-asetuksen velvoitteista. Uusi hallituksen esitys vastaisi keskeisiltä osiltaan samannimistä hallituksen esitystä (HE 52/2018 vp), jonka käsittely eduskunnassa raukesi.

Eräistä nykyisin rekisteröidyn suostumukseen perustuvista henkilötietojen luovutuksista ehdotetaan otettavaksi säännökset lakiin.

Vakuutusyhtiöitä koskevaan lainsäädäntöön ehdotetaan lisättäväksi säännökset, jotka mahdollistaisivat rikosepäilyihin ja rikostuomioihin liittyvien henkilötietojen käsittelyn ja luovuttamisen toisille vakuutusyhtiöille niin sanottujen väärinkäytösrekistereiden ylläpidossa.

Sosiaaliturvalainsäädäntöön ehdotetaan lisättäväksi säännökset, joilla poikettaisiin tietosuoja-asetuksen mukaisesta oikeudesta käsittelyn rajoittamiseen. Rekisteröidyllä ei olisi oikeutta siihen, että rekisterinpitäjä rajoittaa henkilötietojen käsittelyä, siltä osin kuin kyse on laissa säädetyn tehtävän hoitamisesta, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan mahdollisimman pian.

### **VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT**

#### *Yleistä*

Esityksen tavoitteena on saattaa kansallinen sosiaaliturva- ja vakuutuslainsäädäntö yhteensopivaksi EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen kanssa. Tietosuoja-asetus on suoraan sovellettavaa oi-

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

keutta, joten asetuksen kanssa ristiriitaiset tai päällekkäiset säännökset ehdotetaan kumottaviksi. Lisäksi esityksessä esitetään eräitä tietosuoja-asetusta tarkentavia säännöksiä ja välttämättömiä poikkeuksia tietosuoja-asetuksen velvoitteista.

Esitys on pääosin saman sisältöinen kuin eduskunnan käsittelyssä aiemmin ollut hallituksen esitys HE 52/2018 vp, joka raukesi maaliskuussa 2019. Keskeisimpänä erona aiemmin annettuun esitykseen verrattuna on se, ettei nyt käsiteltävänä oleva esitys sisällä automaattista päätöksentekoa koskevaa sääntelyä. Esityksen perusteluiden mukaan automaattista päätöksentekoa koskevan sääntelyn poistamisen lisäksi perustuslakivaliokunnan hallituksen esityksestä HE 52/2018 vp antamassa lausunnossa PeVL 78/2018 vp esitetyt muut kannanotot on otettu huomioon.

Perustuslakivaliokunta on nyt käsiteltävänä olevasta hallituksen esityksestä antamassaan lausunnossa PeVL 17/2019 vp katsonut, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä. Perustuslakivaliokunta on kuitenkin lausunnossaan todennut, että laajasti arkaluonteisten tietojen käsittelyä koskevan sääntelyn kohdalla sosiaali- ja terveysvaliokunnan on huolehdittava erityisen tarkasti lakiehdotusten yhteensopivuudesta yleisen tietosuoja-asetuksen kanssa.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää ehdotettuja muutoksia tarpeellisina ja tarkoituksenmukaisina ja puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä muutettuna jäljempänä yksityiskohtaisissa perusteluissa selvitettyllä tavalla. Valiokunnan ehdottamat muutokset ovat luonteeltaan pääosin teknisiä ja johtuvat osittain hallituksen esitykseen sisältyvien lakien muuttumisesta.

Valiokunta kiinnittää yleisesti huomiota henkilötietojen suojaan liittyvän lainsäädännön monimutkaisuuteen, kun sääntelyn kokonaisuus muodostuu EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen ja kansallisen tietosuojalain (1050/2018) säännöksistä sekä sosiaaliturvalainsäädännön henkilötietojen käsittelyä koskevasta erityissääntelystä. Myös perustuslakivaliokunta on lausunnossaan katsonut, että henkilötietojen suoja tulee turvata ensisijaisesti EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen ja säädettävän kansallisen yleislainsäädännön nojalla. Kansallisen erityislainsäädännön säätämiseen tulee siten suhtautua pidättyvästi ja rajata sellainen vain välttämättömään tietosuoja-asetuksen salliman kansallisen liikkumavaran puitteissa (ks. PeVL 78/2018 vp ja PeVL 17/2019 vp).

### *Automaattinen päätöksenteko*

Hallituksen esityksen mukaan perustuslakivaliokunnan rauenneesta esityksestä HE 52/2018 vp antamassa lausunnossa PeVL 78/2018 vp edellyttämä automaattista päätöksentekoa koskevan sääntelyn täsmentäminen edellyttää laajaa selvitys- ja valmistelutyötä. Automatisoidun päätöksenteon sääntelyn täsmentäminen edellyttää hallinnon yleislainsäädännön päivittämistä ja hallinnonalat ylittäviä linjauksia automatisoidun päätöksenteon yleisperiaatteista. Nämä selvitykset ja niiden pohjalta tehtävä analyysi koskevat useiden ministeriöiden hallinnonala.

Valiokunta yhtyy hallituksen esityksessä todettuun näkemykseen siitä, että mahdollisuus tehdä automaattisia päätöksiä myös silloin, kun kysymys on julkisen hallintotehtävän hoitamisesta, on hyvin tärkeää digitalisoituvan yhteiskunnan kehityksen kannalta. Myös valiokunnan saamissa asiantuntijalausunnoissa on tuotu voimakkaasti esille automaattista päätöksentekoa koskevan sääntelyn tarpeellisuus ja kiireellisyys.

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

Automaattista päätöksentekoa koskevan lainsäädännön valmistelua selvitetään parhaillaan oikeusministeriössä. Valiokunta pitää välttämättömänä, että automaattisen päätöksenteon vaatimat yleislainsäädännön muutokset ja lainsäädännön toimeenpanon edellyttämät tiedonhallinnan tekniset järjestämiskäytännöt sekä niitä koskeva sääntely valmistellaan viivytyksettä. (*Valiokunnan lausumaehdotus*)

### *Oikeus käsittelyn rajoittamiseen*

Tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan rekisteröidyllä on oikeus siihen, että rekisterinpitäjä rajoittaa henkilötietojen käsittelyä, jos rekisteröity kiistää niiden paikkansapitävyyden. Tällöin tietojen käsittelyä rajoitetaan ajaksi, jonka kuluessa rekisterinpitäjä voi varmistaa niiden paikkansapitävyyden. Rekisteröidyn oikeuksia on tietosuoja-asetuksen mukaan mahdollista rajoittaa, jos rajoittaminen toteutetaan tietosuoja-asetuksen 23 artiklassa tarkoitetulla tavalla ja siinä säädetyn edellytyksin. Rajoituksessa tulee noudattaa keskeisiltä osin perusoikeuksia ja -vapauksia, ja sen tulee olla demokraattisessa yhteiskunnassa välttämätön ja oikeasuhtainen toimenpide, jotta voidaan taata jokin tietosuoja-asetuksen 23 artiklan 1 kohdassa lueteltu tarkoitus. Tällainen tarkoitus voi olla 23 artiklan 1 kohdan e alakohdan perusteella muun muassa jäsenvaltion yleiseen etuun liittyvä tärkeä tavoite, kuten kansanterveys ja sosiaaliturva.

Esityksessä sosiaaliturvalainsäädäntöön ehdotetaan lisättäväksi säännökset, joilla poiketaan tietosuoja-asetuksen mukaisesta oikeudesta käsittelyn rajoittamiseen. Lakiehdotusten mukaan rekisteröidyllä ei ole oikeutta siihen, että rekisterinpitäjä rajoittaa henkilötietojen käsittelyä siltä osin kuin kyse on laissa säädetyn tehtävän hoitamisesta, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaan sosiaali- ja terveysvaliokunnan on syytä harkita, ovatko asetuksen suoraan soveltuva sääntely huomioden näin laajat rajoitukset oikeuteen käsittelyn rajoittamisesta välttämättömiä.

Ehdotetun sääntelyn mukaan oikeutta käsittelyn rajoittamiseen rajoitetaan vain, jos vaatimus on ilmeisen perusteeton. Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen ei poista rekisterinpitäjän velvollisuutta selvittää rekisteröidyn väitettä henkilötietojen paikkansapitävyydestä. Tietosuoja-asetuksen 16 artiklan perusteella rekisterinpitäjän on oikaistava rekisteröityä koskevat epätarkat ja virheelliset henkilötiedot ilman aiheutonta viivytystä. Säännös ei myöskään poista vakuutuslaitoksen velvollisuutta noudattaa hyvän hallinnon periaatteita. Lakisääteistä tehtävää hoidettaessa on noudatettava hallintolakia (434/2003), jossa edellytetään muun muassa, että toimeenpanijan on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Myös sosiaaliturvalainsäädännön muutoksenhakukeinot toimivat rekisteröidyn oikeusturvan takeina, kun rekisteröidyltä evätään mahdollisuus tietojen käsittelyn rajoittamiseen.

Hallituksen esityksen mukaan perusteena oikeuden toteuttamista koskevaksi poikkeukseksi on lähinnä sosiaaliturvan toimeenpanon ja siihen sisältyvän valvonnan turvaaminen. Sosiaali- ja terveysvaliokunnan saaman selvityksen mukaan sosiaaliturvan toimeenpanossa rekisteröidyn oikeus käsittelyn rajoittamiseen tietosuoja-asetuksen pääsäännön mukaisesti saattaa johtaa siihen, että lakisääteisiä etuuksia ei voitaisi myöntää tai maksaa tai etuuden maksamista ei voisi pätevä-

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

täkään syystä keskeyttää tai lakkauttaa. Sosiaaliturvan toimeenpanon kannalta on ongelmallista, jos oikeutta voidaan perusteettomasti käyttää lakisääteisen toiminnan viivästyttämiseen tai estämiseen. Valiokunnan näkemyksen mukaan ehdotettua rajoitusta voidaan pitää välttämättömänä ja oikeasuhtaisena toimenpiteenä tietosuoja-asetuksen 23 artiklan 1 kohdan e alakohdan perusteella.

### *Vakuutusyhtiön oikeus käsitellä tietoja rikoksista ja rikosepäilyistä*

Hallituksen esityksessä vakuutusyhtiöitä koskevaan lainsäädäntöön (Lakiehdotus 36. Laki vakuutusyhtiölain muuttamisesta ja lakiehdotus 18. Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä) ehdotetaan lisättäviksi säännökset, jotka mahdollistavat rikosepäilyihin ja rikostuomioihin liittyvien henkilötietojen käsittelyn ja luovuttamisen toisille vakuutusyhtiöille väärinkäytösrekistereiden ylläpitoa varten. Ehdotetut säännökset toimivat toisaalta valtuutuksena rekisterinpitäjälle tietojen tallennukseen ja toisaalta rajoituksena sille, mitä tietoja, millä edellytyksillä ja kuinka kauan saadaan tallentaa. Tietosuojalautakunnan lupaan perustuva vakuutusyhtiöiden väärinkäytösrekisteri on ollut käytössä vuodesta 1996 maaliskuun loppuun 2019. Tietosuoja-asetuksen voimaantulon seurauksena rekisteristä on säädettävä lailla.

Perustuslakivaliokunta on pitänyt väärinkäytösrekistereihin liittyvän sääntelyn tarkoitusta hyväksyttävänä rauenneen hallituksen esityksen käsittelyn yhteydessä (ks. PeVL 78/2018 vp). Perustuslakivaliokunta on kuitenkin tuolloin ja tätä esitystä koskevassa lausunnossaan katsonut, että väärinkäytösrekistereiden kohdalla on huolehdittava erityisen tarkasti lakiehdotusten yhteensopivuudesta yleisen tietosuoja-asetuksen kanssa.

Tietosuoja-asetuksen 10 artiklan mukaan rikostuomioihin ja rikkomuksiin tai niihin liittyviin turvaamistoimiin liittyvien henkilötietojen käsittely asetuksen 6 artiklan 1 kohdan perusteella suoritetaan vain viranomaisen valvonnassa tai silloin, kun se sallitaan unionin oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa säädetään asianmukaisista suojatoimista rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien suojelemiseksi.

Esitykseen sisältyvä vakuutusyhtiöiden väärinkäytösrekisteriä koskeva ehdotus on keskeiseltä sisällöltään samanlainen kuin aiemmin eduskunnassa hyväksytty luotto- ja rahoituslaitosten asiakashäiriörekisteriä koskeva sääntely (luottolaitostoiminnasta annetun lain 610/2014 15 luvun 18 a §). Lainkohtaan sisällytetyt tietosuoja-asetuksen edellyttämät suojatoimenpiteet vastaavat nykyiselle väärinkäytösrekisterille annetun tietosuojalautakunnan luvan mukaisia ehtoja. Rekisteröidyn oikeusturvan takaamiseksi merkintä väärinkäytösrekisteriin voidaan tehdä vasta, kun rekisteröitävästä väärinkäytöksestä on ilmoitettu esitutkintaviranomaiselle tai syyttäjälle. Merkintä väärinkäytösrekisteristä on poistettava rekisteristä, jos rekisteröity henkilö on todettu tuomioistuimessa syyttömäksi tai jos oikeusprosessista on luovuttu. Merkintä on aina poistettava viimeistään viiden vuoden kuluessa merkinnän tekemisestä. Vakuutetulle on myös ilmoitettava, jos vakuutushakemuksen epääminen taikka muu rekisteröidylle kielteinen päätös johtuu rekisterissä olevista tiedoista. Lisäksi rekisteröidyn oikeuksia turvaa vakuutuslaitoksen palveluksessa oleville säädetty salassapitovelvollisuus. Sosiaali- ja terveysvaliokunta katsoo, että lakiehdotukseen sisältyvät suojatoimenpiteet ovat riittäviä rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien suojelemiseksi ja ehdotettua sääntelyä voidaan siten pitää kokonaisuutena katsottuna hyväksyttävänä.

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

Talousvaliokunta on sosiaali- ja terveysvaliokunnalle antamassaan lausunnossa TaVL 9/2019 vp esittänyt, että sosiaali- ja terveysvaliokunta arvioisi mahdollisuutta täydentää sääntelyä siten, että tietoja väärinkäytöksistä voitaisiin luovuttaa samaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yritykselle tai yhteisölle. Lisäksi talousvaliokunta kiinnittää lausunnossaan huomiota vakuutusyhtiölain 30 luvun 3 a §:n 4 momenttiin, jonka mukaan tiedot on poistettava rekisteristä viimeistään viiden vuoden kuluttua siitä, kun rikosta koskevat tiedot on ensimmäisen kerran rekisteröity. Talousvaliokunta pitää viiden vuoden määräaikaa lyhyenä muutoksenhakutilanteissa ottaen huomioon oikeudenkäyntien keskimääräiset kestoajat.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta toteaa, että hallituksen esityksessä ehdotetun sääntelyn tarkoituksena on ollut mahdollistaa aiemmin tietosuojalautakunnan lupaehtoihin perustuvan väärinkäytösrekisterin käytön jatkaminen. Vakuutusyhtiöillä ja luottolaitoksilla on aiemmin ollut omat erilliset rekisterinsä, joiden tietoja ei ole voitu luovuttaa ristiin. Vakuutusyhtiöiden väärinkäytösrekisteriin merkittyjen tietojen luovuttaminen muille rahoitusalan yrityksille laajentaisi rekisterin käyttöalaa. Sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää tarpeellisena, että jatkovalmistelussa selvitetään rekisterin käyttöalaa koskevan sääntelyn muuttamista vastaamaan luottolaitosten asiakashäiriörekisteriä koskevaa sääntelyä ja tietojen säilytysaikaa koskevan sääntelyn täsmentämistä.

### *Eläkesäätiölain (1774/1995) 70 §*

Perustuslakivaliokunta ja talousvaliokunta ovat kiinnittäneet lausunnoissaan huomiota eläkesäätiölakia koskevaan 2. lakiehdotukseen. Eläkesäätiölain 70 §:ssä säädetään eläkesäätiörekisteristä, siihen tehtävistä merkinnöistä sekä siitä luovutettavista tiedoista. Hallituksen esityksen 2. lakiehdotuksessa pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jossa täsmennetään henkilötietojen luovuttamista rekisteristä. Perustuslakivaliokunnan ja talousvaliokunnan lausuntojen mukaan säännösehdotuksen perusteluista voi saada käsityksen, jonka mukaan tarkoituksena olisi luovuttaa henkilötietoja myös lainvastaisiin käyttötarkoituksiin. Lisäksi säännöksen perusteluissa viitataan kaupparekisterilain (129/1979) 1 a §:ään, joka mahdollistaa julkisen tietopalvelun ja teknisen käyttöyhteyden avaamisen. Perustuslakivaliokunta onkin lausunnossaan edellyttänyt, että sääntelyä tulee täsmentää, jos tietojen antaminen eläkesäätiörekisteristä on tarkoitus toteuttaa internetiin sijoitettavana julkisena tietopalveluna.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan eläkesäätiölain 70 §:n 4 momenttiin ehdotetun uuden säännöksen tarkoituksena on täsmentää nykyistä sääntelyä henkilötietojen luovuttamisesta. Ehdotetun lainkohdan mukaan Finanssivalvonta rekisterinpitäjänä voi luovuttaa henkilötunnuksen ja ulkomailla asuvan henkilön kotiosoitteen rekisteristä vain sillä edellytyksellä, että luovutuksensaajalla on henkilötietojen suojaa koskevien säännösten mukaan oikeus tallettaa ja käyttää näitä henkilötietoja. Muita henkilötietoja (henkilön nimi, kotikunta ja kansalaisuus) Finanssivalvonta voi lakiehdotuksen mukaan luovuttaa sähköisessä muodossa julkisuuslain 16 §:n 3 momentin estämättä. Vastaavanlainen säännös on jo kaupparekisterilain 1 a §:ssä. Eläkesäätiörekisteri on kaupparekisterin tavoin osittain henkilörekisteri, sillä sinne tallennetaan luonnollisia henkilöitä koskevia henkilötietoja. Eläkesäätiölain mukaan jokaisella on oikeus saada tieto rekisterin merkinnöistä ja niihin kuuluvista asiakirjoista. Muiden tietojen kuin henkilötunnuksen ja kotiosoitteen luovuttaminen sähköisesti ilman julkisuuslain 16 §:n 3 momentin mukaista arviointia tukee tätä tarkoitusta. Sosiaali- ja terveysvaliokunta korostaa, että kaupparekisterilaista poiketen

## **Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp**

eläkesäätiölaki ei mahdollista rekisteritietojen saattamista yleisesti saataville julkisen tietopalvelun kautta eikä rekisteristä ole myöskään tarkoitus luovuttaa tietoja tällä tavalla.

### **VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT**

#### **2. Laki eläkesäätiölain muuttamisesta**

**132 c §.** Valiokunta ehdottaa, että pykälän 1 momentin 3 kohtaan lisätään direktiivin nimike "vaihtoehtoista kuluttajariitojen ratkaisua koskeva direktiivi".

#### **4. Laki julkisten alojen eläkelain muuttamisesta**

**Johtolause.** Lain 3 §:ää on muutettu lailla 1472/2019, mikä tulee ottaa huomioon johtolauseessa. Lisäksi johtolauseeseen ehdotetaan lisättäväksi siitä puuttuva 153 §:n 3 momentti.

**3 §. Keskeiset määritelmät.** Pykälän 1 momentin 8 kohtaa on muutettu lailla 1472/2019. Valiokunta ehdottaa, että 8 kohtaa muutetaan vastaamaan voimassa olevaa lakia.

#### **7. Laki asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain 15 a §:n muuttamisesta**

Laki asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta (1573/1993) on kumottu lailla 16/2019. Voimassa olevan asumisperusteisesta sosiaaliturvasta rajat ylittävissä tilanteissa annetun lain (16/2019) 16 §:n 4 momentti sisältää ehdotusta vastaavan säännöksen, joten valiokunta ehdottaa, että 7. lakiehdotus hylätään.

#### **10. lakiehdotus Laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain muuttamisesta**

**Lain nimike.** Lain nimikkeeseen ehdotetaan lisättäväksi siitä puuttuvat lainkohdat.

#### **11. Laki lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta**

**Johtolause.** Valiokunta ehdottaa, että lakiehdotus rajataan koskemaan 24 §:n osalta vain pykälän otsikkoa ja 1 momenttia, mikä tulee ottaa huomioon johtolauseessa.

**24 §. Tietojen luovuttaminen eräissä tapauksissa.** Pykälän 1 momentin mukaan Kansaneläkelaitos lähettää kunnalle tuen maksamisen yhteydessä tiedot tuen piirissä olevista lapsista sekä tukeen oikeutetuista ja tukea saavista henkilöistä, yhteisöistä ja yhtymistä ja näille maksettavien tukien määrästä. Hallituksen esityksessä momenttiin ehdotetaan täydennettäväksi se tarkoitus, johon tiedot luovutetaan. Lisäksi pykälän otsikkoa ehdotetaan muutettavaksi. Lakiehdotuksen 2 ja 3 momentti vastaavat voimassa olevaa lakia.

## **Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp**

Hallituksen esityksen antamisen jälkeen 3 momentti on kumottu lailla 1396/2019, joka tulee voimaan 1.8.2020. Koska nyt ehdotettavien muutoksien on tarkoitus tulla voimaan ennen 1.8.2020, valiokunta ehdottaa, että lakiehdotus rajataan koskemaan vain pykälän otsikkoa ja 1 momenttia.

### **12. Laki sairausvakuutuslain mukaisen omavastuun korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain muuttamisesta**

**9 b §.** Valiokunta ehdottaa, että pykälää selkeytetään sanajärjestystä muuttamalla.

### **14. Laki takuueläkkeestä annetun lain 32 §:n muuttamisesta**

**32 §. Takuueläkettä koskevat menettelysäännökset.** Valiokunta ehdottaa, että pykälän 2 momenttiin lisätään selkeyden vuoksi sanat "tämän lain".

### **18. Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta**

**Johtolause.** Lain 79 §:n 8 momenttia on muutettu lailla 637/2000, mikä tulee ottaa huomioon johtolauseessa.

**79 §. Salassapitovelvollisuus.** Valiokunta ehdottaa, että 6 momentin 4 kohtaan lisätään direktiivin nimike "vaihtoehtoista kuluttajariitojen ratkaisua koskeva direktiivi". Lisäksi 8 kohdasta poistetaan ylimääräinen sana "sekä".

**81 §.** Ulkomaisen vakuutusyhtiön oikeus käsitellä tietoja siihen kohdistuneista rikoksista ja rikosepäilyistä. Pykälän 6 momentissa säädetään vakuutusyhtiön velvollisuudesta ilmoittaa rekisteröidylle, jos vakuutushakemuksen epääminen tai muu rekisteröidyn kannalta kielteinen päätös johtuu rekisterimerkinnästä. Lainkohdan sanamuoto saattaa jättää epäselväksi, mistä rekisteröidylle olisi ilmoitettava. Valiokunta ehdottaa momenttia täsmennettäväksi vastaamaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 18 a §:n 6 momenttia niin, että rekisteröidylle on ilmoitettava tietojen käytöstä päätöksenteossa.

### **19. Laki urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain muuttamisesta**

**Lain nimike.** Lain nimikkeestä ehdotetaan poistettavaksi muutettavat lainkohdat (18 ja 22 §), koska muutos koskee useampaa kuin kahta lainkohtaa.

### **23. Laki liikennevakuutuslain muuttamisesta**

**Johtolause.** Lain 2 §:ää on muutettu lailla 233/2018 ja 32 §:n 3 momenttia lailla 960/2019, mikä tulee ottaa huomioon johtolauseessa.

**2 §. Määritelmät.** Valiokunta ehdottaa, että 1 momentin 7 kohdan viittaus lailla 301/2018 kumottuun ajoneuvoliikennerekisteristä annettuun lakiin muutetaan viittaukseksi voimassa olevaan lakiin liikenteen palveluista (320/2017), jossa säädetään liikenneasioiden rekisteristä.



## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

### 24. Laki liikennevakuutuskeskuksesta annetun lain 18 §:n muuttamisesta

**18 §. Salassapitovelvollisuus ja oikeus tietojen luovuttamiseen.** Hallituksen esityksessä pykälän viittaussäännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä viitataan vakuutusyhtiölain 30 luvun uuteen rikostietojen käsittelyä koskevaan 3 a §:ään. Tarkoituksena on, että Liikennevakuutuskeskus voisi jatkaa rikostietojen käsittelyä kuten nykyisin. Vakuutusyhtiölakiin ehdotetussa 3 a §:ssä säädetään nimenomaan oikeudesta rikostietoja koskevan tiedon käsittelyyn. Selkeyden vuoksi valiokunta ehdottaa, että Liikennevakuutuskeskusta koskevan lain 18 §:ään lisätään tietojen luovuttamisen ja salassapitovelvollisuuden rikkomisen lisäksi maininta rikostietojen käsittelystä siten kuin vakuutusyhtiölaissa säädetään.

### 25. Laki maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta

**138 a §. Eläkelaitoksen oikeus tietojen antamiseen eläkeasian ratkaisemista varten.** Valiokunta ehdottaa, että pykälään lisätään siitä puuttuva lainnumero 559/1994.

**143 §. Eläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen oikeus saada tietoja tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi.** Ehdotetut muutokset pykälään on jo tehty lailla 1271/2018, joten valiokunta ehdottaa, että lakiehdotuksen 143 § poistetaan tarpeettomana.

### 27. Laki merimieseläkelain muuttamisesta

**Johtolause.** Lain 2 §:n 1 momenttia on muutettu lailla 1471/2019, mikä tulee ottaa huomioon johtolauseessa.

**2 §. Keskeiset määritelmät.** Valiokunta ehdottaa, että pykälän 6 kohdan palkattoman ajan määritelmä muutetaan vastaamaan voimassa olevaa lakia 1471/2019.

### 31. Laki työntekijän eläkelain muuttamisesta

**Johtolause.** Lain 2 §:n 1 momenttia on muutettu lailla 1468/2019, mikä tulee ottaa huomioon johtolauseessa.

**2 §. Keskeiset määritelmät.** Valiokunta ehdottaa, että pykälän 4 kohdan palkattoman ajan määritelmä muutetaan vastaamaan voimassa olevaa lakia 1468/2019.

### 32. Laki työtapaturma- ja ammattitautilain muuttamisesta

**2 §. Määritelmät.** Valiokunta ehdottaa, että 1 momentin 6 kohtaan lisätään puuttuva sana "henkilöä".

**255 a §. Vakuutusyhtiön oikeus antaa tietoja vakuutusyhtiöihin ja Liikennevakuutuskeskukseen kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseen.** Valiokunta ehdottaa, että pykälän 3 momentin sanan "oikeuteen" sanamuotoa muutetaan.

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

### 34. Laki vakuutuskassalain 165 c §:n muuttamisesta

**165 c §.** Valiokunta ehdottaa, että pykälän 3 kohtaan lisätään direktiivin nimike "vaihtoehtoista kuluttajariitojen sovittelua koskeva direktiivi".

### 35. Laki vakuutusyhdistyslain 16 luvun 10 §:n muuttamisesta

**10 §.** Valiokunta ehdottaa, että pykälän 4 kohtaan lisätään direktiivin nimike "vaihtoehtoista kuluttajariitojen sovittelua koskeva direktiivi".

### 36. Laki vakuutusyhtiölain muuttamisesta

#### *30 luku Salassapitovelvollisuus ja oikeus tietojen luovuttamiseen*

**3 §. Poikkeukset salassapitovelvollisuuteen.** Valiokunta ehdottaa, että pykälän 4 kohtaan lisätään direktiivin nimike "vaihtoehtoista kuluttajariitojen sovittelua koskeva direktiivi".

**3 a §. Vakuutusyhtiön oikeus käsitellä tietoja rikoksista ja rikosepäilyistä.** Pykälän 6 momentissa säädetään vakuutusyhtiön velvollisuudesta ilmoittaa rekisteröidylle, jos vakuutushakemuksen epääminen tai muu rekisteröidyn kannalta kielteinen päätös johtuu rekisterimerkinnästä. Lainkohdan sanamuoto saattaa jättää epäselväksi, mistä rekisteröidylle olisi ilmoitettava. Valiokunta ehdottaa momenttia täsmennettäväksi vastaamaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 18 a §:n 6 momenttia niin, että rekisteröidylle on ilmoitettava tietojen käytöstä päätöksen teossa.

### 39. Laki yrittäjän eläkelain muuttamisesta

**Johtolause.** Lain 2 §:n 1 momenttia on muutettu lailla 1469/2019, mikä tulee ottaa huomioon johtolauseessa.

**2 §. Keskeiset määritelmät.** Valiokunta ehdottaa, että pykälän 9 kohdan palkattoman ajan määritelmä muutetaan vastaamaan voimassa olevaa lakia 1469/2019.

## VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan päätösehdotus:

*Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 87/2019 vp sisältyvät 3., 13., 15.—17. ja 38. lakiehdotuksen.*

*Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 87/2019 vp sisältyvät 1., 2., 4.—6., 8.—12., 14., 18.—37. ja 39.—41. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)*

*Eduskunta hylkää hallituksen esitykseen HE 87/2019 vp sisältyvän 7. lakiehdotuksen.*

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

*Eduskunta hyväksyy yhden lausuman. (Valiokunnan lausumaehdotus)*

### **Valiokunnan muutosehdotukset**

**1.**

## **Laki**

### **elätustukilain 38 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan elätustukilain (580/2008) 38 § seuraavasti:

38 §

#### *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen*

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_.

**2.**

## **Laki**

### **eläkesäätiölain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

*muutetaan eläkesäätiölain (1774/1995) 71 §:n 2 momentti ja 132 c §, sellaisena kuin niistä on 132 c § laissa 288/2000, sekä*

*lisätään 70 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:*

### 70 §

Rekisteristä voidaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentin estämättä luovuttaa tietoja sähköisessä muodossa. Tieto henkilötunnuksen tunnusosasta ja ulkomailla asuvan luonnollisen henkilön kotiosoitteesta luovutetaan rekisteristä vain, jos luovutuksensaajalla on henkilötietojen suojaa koskevien säännösten mukaan oikeus tallettaa ja käyttää sellaisia henkilötietoja. Muutoin ulkomailla asuvan luonnollisen henkilön kotiosoitteen sijasta luovutetaan tieto henkilön asuinmaasta.

### 71 §

Eläkesäätiörekisteriin merkittävistä luonnollisista henkilöistä rekisteriin merkitään täydellinen nimi, henkilötunnus, kotikunta ja kansalaisuus. Jos henkilöllä ei ole suomalaista henkilötunnusta, merkitään rekisteriin syntymäaika. Ulkomailla asuvista luonnollisista henkilöistä kotikunnan sijasta rekisteriin merkitään kotiosoite.

### 132 c §

Sen estämättä, mitä 132 §:ssä säädetään, eläkesäätiöllä on oikeus luovuttaa vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

- 1) vakuutusyhtiölle jälleenvakuutuksen järjestämistä varten;
- 2) eläkesäätiön palveluyritykselle tai sille, joka hoitaa eläkesäätiön antamaa tehtävää toimeksiantannon perusteella;
- 3) vakuutusalan lautakunnalle tai toimielimelle, joka on kuluttajariitojen vaihtoehtoisesta riidanratkaisusta sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja direktiivin 2009/22/EY muuttamisesta **(vaihtoehtoista kuluttajariitojen ratkaisua koskeva direktiivi)** annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/11/EU 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti ilmoitettu Euroopan komissiolle, sinne käsiteltäväksi saatetun asian hoitamista varten;
- 4) historiallista tai tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten, jos on ilmeistä, ettei tietojen antaminen loukkaa etuja, joiden suojaksi vaitiolovelvollisuus on säädetty;
- 5) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi sekä Finanssi- ja valvonnalle; terveydentilaan liittyviä tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle vakuutus- tai eläkelaitokseen kohdistuvan petosrikoksen estämiseksi, selvittämiseksi ja syytteen esittämistä varten.

Eläkesäätiö voi luovuttaa 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa ainoastaan sellaisia tietoja, jotka ovat välttämättömiä mainituissa momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi.

Tämä laki tulee voimaan    päivänä                      kuuta 20    .

3.

## Laki

### eläketukilain 22 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan eläketukilain (1531/2016) 22 § seuraavasti:

22 §

*Eläketukea koskevat menettelysäännökset ja muutoksenhaku*

Kansaneläkelaitoksen toimeenpanemaan eläketukeen sovelletaan, mitä takuueläkkeestä annettussa laissa säädetään päätöksen antamisesta, viivästyskorotuksesta ja viivästysajasta, tietojen saamisesta, tietojen luovutuksesta ja salassapidosta, rekisteröidyn oikeuden rajaamisesta, tietojen käytöstä ja teknisestä käyttöyhteydestä, kuoleman jälkeen maksettujen etuuksien palauttamisesta, takaisinperinnästä ja takaisinperittävän saatavan vanhentumisesta sekä päätöksen oikaisusta, muutoksenhakumenettelystä ja lainvoimaisen päätöksen poistamisesta.

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_.

4.

## Laki

### julkisten alojen eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
kumotaan julkisten alojen eläkelain (81/2016) 155 §,  
muutetaan 3 §:n 1 momentti ja 153 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat 3 §:n 1 momentti osaksi laeissa 1259/2016 ja 1472/2019 sekä 153 §:n 3 momentti laissa 1274/2018, sekä lisätään lakiin uusi 153 a ja 165 a § seuraavasti:

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

### 3 §

#### *Keskeiset määritelmät*

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *palvelussuhteella* tämän lain piiriin kuuluvaa virka- tai työsuhdetta, perhe- ja omaishoitajan sopimussuhdetta Kevan jäsenyhteisöön, luottamustointa sekä toimeksianto- tai konsulttisopimussuhdetta tai vastaavaa muuta sovittua järjestelyä;

2) *työntekijällä* kaikkia lain soveltamisalaan kuuluvia henkilöitä;

3) *julkisella työnantajalla* Kevan jäsenyhteisöä, valtiota, evankelis-luterilaista kirkon seurakuntaa, seurakuntayhtymää, tuomiokapitulia, kirkkohallitusta sekä Kansaneläkelaitosta;

4) *työeläkelaillla* työntekijän eläkelain (395/2006) 3 §:ssä mainittuja lakeja ja eläkesääntöjä sekä muita niihin verrattavia säädöksiä, joissa määritellään työ- tai virkasuhteeseen taikka yrittäjätöimintaan perustuva eläke;

5) *yksityisten alojen työeläkelaillla* työntekijän eläkelakia ja mainitun lain 3 §:n 1 momentissa mainittuja lakeja;

6) *työeläkkeellä* työeläkelain mukaisia eläkkeitä;

7) *yksityisten alojen työeläkelaitoksella* yksityisten alojen työeläkelain mukaisesta eläketurvasta huolehtivaa eläkelaitosta;

8) *palkattomalla ajalla aikaa*, jolta työntekijälle on maksettu sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaista äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa taikka sairauspäivärahaa, osasairauspäivärahaa tai erityishoitorahaa, tartuntatautilain (1227/2016) mukaista tartuntatautipäivärahaa, vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaista vuorottelukorvausta, työttömyysturvalain (1290/2002) mukaista ansioon suhteutettua päivärahaa, *aikuiskoulutusetuuksista* annetun lain (1276/2000) mukaista aikuiskoulutustukea, työeläkelakien tai Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) mukaista kuntoutusrahaa, liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) mukaista ansionmenetyskorvausta *taikka* työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015), maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (873/2015), *sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain (1521/2016) tai tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain (1522/2016)* mukaista päivärahaa tai kuntoutusrahaa taikka liikennevakuutuslain (460/2016) mukaista *tilapäistä ansionmenetyskorvausta*;

9) *ansaitulla eläkkeellä* tässä laissa tarkoitettujen työansioden, päättyneen eläkkeelläoloajan ja 8 kohdassa tarkoitettujen palkattomien aikojen perusteella karttunutta eläkettä sekä valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) perusteella karttunutta etuutta;

10) *ensisijaisella etuudella* 96 ja 97 §:ssä tarkoitettua etuutta, joka maksetaan työeläkkeen määrästä riippumatta täysimääräisesti ja vähennetään tämän lain mukaisesta etuudesta;

11) *tulevalla ajalla* sen vuoden alun, jona työkyvyttömyys alkaa, sen kalenterikuukauden loppuun, jona työntekijä täyttää alimman vanhuuseläkeikänsä; jos työntekijän alinta vanhuuseläkeikää ei ole eläketapahtumahetkellä säädetty, eläkkeeseen oikeuttaa aika sen kalenterivuoden alusta, jona työntekijä on tullut työkyvyttömäksi, sen kalenterikuukauden loppuun, jona työntekijä täyttää hänen omaa ikäluokkaansa lähimmälle ikäluokalle säädetyn alimman vanhuuseläkeiän;

12) *rahamäärillä* summia, jotka vastaavat työntekijän eläkelain 96, 97 ja 100 §:ssä tarkoitettua palkkakertoimen arvoa yksi (1,000) vuonna 2004;

13) *edunjättäjällä* henkilöä, jonka jälkeen suoritetaan tämän lain mukaista perhe-eläkettä;

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

- 14) *edunsaajalla* henkilöä, jolla on oikeus saada tämän lain mukaista perhe-eläkettä;
- 15) *EU:n sosiaaliturvan perusasetuksella* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004 ja *EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksella* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 987/2009;
- 16) *tietosuoja-asetuksella* luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus);
- 17) *EU- ja ETA-maalla* maata, jossa sovelletaan EU:n sosiaaliturvan perusasetusta tai sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71;
- 18) *sosiaaliturvasopimuksella* Suomea sitovaa kansainvälistä, sosiaaliturvaa koskevaa sopimusta;
- 19) *teoreettisella eläkkeellä* laskennallista eläkettä, jota määrättäessä työeläkelakien alainen ja EU- ja ETA-maassa työskentely aika luetaan tämän lain mukaiseksi työskentelyajaksi;
- 20) *alimmalla vanhuuseläkeiällä* 10 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua työntekijän syntymävuoden perusteella määräytyvää vanhuuseläkeikää.
- 

### 153 §

#### *Julkisen työnantajan velvollisuus antaa tietoja*

-----

Pyydettyessä työnantajalta työntekijän eläke- tai kuntoutusasian käsittelyä varten tarvittavia tietoja, työnantajalle saa ilmoittaa vain ne työntekijää koskevat salassa pidettävät tiedot, jotka ovat välttämättömiä mainittujen asioiden päätöksenteossa tarvittavien tietojen yksilöimiseksi.

-----

### 153 a §

#### *Kevan oikeus tietojen antamiseen eläkeasian ratkaisemista varten*

Kevalla on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa työkyvyttömyys- ja työuraeläkeasian käsittelyyn liittyviä tietoja hakijan terveydentilan selvittämiseksi tai työkyvyn arvioimiseksi lääkärille tai muulle terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitetulle ammattihenkilölle taikka terveydenhuollon toimintayksikölle, jos tietojen antaminen on välttämätöntä vireillä olevan etuusasian ratkaisemiseksi.

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

10 luku

### Tietojen antaminen, saaminen ja salassapito

165 a §

#### *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen*

Tietosuoja-asetuksessa tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Keva rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_.

5.

## Laki

### kansaneläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:  
*muutetaan* kansaneläkelain (568/2007) 86 §:n 1 momentin 7 kohta sekä 90 ja 96 §, sellaisena kuin niistä on 90 § osaksi laissa 986/2007, seuraavasti:

86 §

#### *Tiedot etuuden ratkaisemista varten*

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada käsiteltävänä olevan tämän lain mukaisen eläkkeen tai etuuden ratkaisemista varten välttämättömät tiedot tai sellaiset välttämättömät tiedot, jotka on muuten otettava huomioon tässä laissa taikka Suomea sitovassa sosiaaliturvasopimuksessa tai sosiaaliturvaa koskevassa muussa kansainvälisessä säädöksessä säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi:

7) rahalaitoksilta koskien leskeneläkkeenhakijaa tai -saajaa, jollei riittäviä tietoja ja selvityksiä muutoin saada ja on perusteltua syytä epäillä etuuden hakijan tai saajan antamien tietojen riittä-



## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

vyyttä tai luotettavuutta; pyyntö tietojen saamiseksi tulee esittää kirjallisena ja ennen pyynnön esittämistä hakijalle tai saajalle on annettava siitä tieto.

— — — — —

### 90 §

#### *Tietojen luovuttaminen eräissä tapauksissa*

Kansaneläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, salassapitosäynnösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa:

1) Eläketurvakeskukselle, eläke- ja vakuutuslaitokselle tai muulle eläkkeen tai korvauksen myöntäjälle tai maksajalle välttämättömät tiedot tämän lain mukaisista eläkepäättöksistä kokonaiseläketurvan arvioimiseksi;

2) Eläketurvakeskukselle ja eläkelaitoksille sekä Suomen kanssa sosiaaliturvasopimuksen tehneiden ja sosiaaliturva-asetuksen piiriin kuuluvien maiden viranomaisille ja laitoksille välttämättömiä tietoja sosiaaliturvasopimusten ja edellä mainitun asetuksen täytäntöönpanoa sekä niiden hoitamien muiden sosiaalietuuksien täytäntöönpanoa varten;

3) 61 §:ssä tarkoitetulle lääkärille tai terveydenhuollon toimintayksikölle taikka tutkimuslaitokselle tutkimuksiin lähetettävän henkilön terveydentilaa, sairautta, hoitotoimenpiteitä, ammatia, työolosuhteita ja työn laatua koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä vireillä olevassa etuusasiassa työkyvyttömyyden selvittämistä varten tehtävän tutkimuksen suorittamiseksi;

4) Maahanmuuttovirastolle välttämättömiä tietoja Kansaneläkelaitoksen toimeenpantavaksi säädetyistä etuuksista kansalaisuuslaissa (359/2003) ja ulkomaalaislaissa (301/2004) säädettyjen tehtävien hoitamista varten;

5) lääkärille tai muulle terveydenhuollon ammattihenkilölle taikka terveydenhuollon toimintayksikölle terveydentilan selvittämiseksi tai työkyvyn arvioimiseksi työkyvyttömyyseläkeasian käsittelyyn liittyvissä asiakirjoissa olevia tietoja, jos tietojen antaminen on vireillä olevan työkyvyttömyyseläkeasian ratkaisemiseksi välttämätöntä.

### 96 §

#### *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen*

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), jäljempänä **tietosuojasetus**, tarkoitetulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan    päivänä                      kuuta 20    .

\_\_\_\_\_

6.

## Laki

### aikuiskoulutusetuuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*kumotaan* aikuiskoulutusetuuksista annetun lain (1276/2000) 29 §:n 3 momentti,  
*muutetaan* 29 §:n 1 momentti ja  
*lisätään* lakiin uusi 18 a § seuraavasti:

#### 18 a §

##### *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen*

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä *tietosuoja-asetus*, tarkoitetulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Työllisyysrahasto tai Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun ne hoitavat tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

#### 29 §

##### *Salassapito*

Rahastolla ja muutoksenhakuelimellä on oikeus saada ja luovuttaa 27 ja 28 §:ssä tarkoitetut tiedot salassapitosäännösten estämättä.

-----

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_.

-----

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

*Valiokunta ehdottaa, että 7. lakiehdotus hylätään.*

8.

### Laki

#### Eläketurvakeskuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*lisätään* Eläketurvakeskuksesta annettuun lakiin (397/2006) uusi 2 a § seuraavasti:

#### 2 a §

##### *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen*

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä *tietosuoja-asetus*, tarkoitetulla rekisteröidyllä ei ole tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisista oikeutta siihen, että Eläketurvakeskus rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain tai työeläkelakien mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_.

9.

### Laki

#### eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain 43 ja 50 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*muutetaan* eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain (571/2007) 43 §:n 2 momentti ja 50 § seuraavasti:

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

### 43 §

#### *Tiedot asumistuen ratkaisemista varten*

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on myös oikeus saada pyynnöstä salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta käsiteltävänä olevan asumistuen ratkaisemista varten välttämättömät tiedot rahalaitoksilta koskien asumistuenhakijaa tai -saajaa sekä hänen avio- tai avopuolisoaan, jollei riittäviä tietoja ja selvityksiä muutoin saada ja on perusteltua syytä epäillä asumistuen hakijan tai saajan antamien tietojen riittävyyttä tai luotettavuutta. Pyyntö tietojen saamiseksi tulee esittää kirjallisena, ja ennen pyynnön esittämistä hakijalle tai saajalle on annettava siitä tieto.

### 50 §

#### *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen*

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_.

## 10.

### Laki

#### **Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain 59 ja 64 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) 59 §:n 5 momentti ja 64 § seuraavasti:

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

### 59 §

#### *Tietojen saaminen pyynnöstä*

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on myös oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada 37 §:n mukaan yhteensovitetun kuntoutusrahan määräämistä varten välttämättömät tiedot rahalaitoksilta kuntoutusrahan hakijasta ja saajasta sekä kuolinpesästä, jossa hakija tai saaja on osakkaana, jollei riittäviä tietoja ja selvityksiä muutoin saada ja on perusteltua syytä epäillä etuuden hakijan tai saajan antamien tietojen riittävyyttä tai luotettavuutta. Pyyntö tietojen saamiseksi tulee esittää kirjallisena, ja ennen pyynnön esittämistä hakijalle tai saajalle on annettava siitä tieto.

### 64 §

#### *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen*

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan      päivänä      kuuta 20      .

## 11.

## Laki

### **lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) 23 a §:n 2 momentti sekä, 24 §:n otsikko ja 1 momentti sekä 24 c §, sellaisina kuin ne ovat, 23 a §:n 2 momentti ja 24 c § laissa 693/2002 sekä 24 § laissa 693/2002 ja 109/2016, seuraavasti:

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

### 23 a §

#### *Tietojensaantioikeus*

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on myös oikeus saada pyynnöstä salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta käsiteltävänä olevan asian ratkaisemista varten välttämättömät tiedot rahalaitoksilta koskien tuen hakijaa tai saajaa ja hänen 6 §:n 1 momentin perusteella määräytyvää perheenjäsentään sekä kuolinpesää, jossa joku heistä on osakkaana, jollei riittäviä tietoja ja selvityksiä muutoin saada ja on perusteltua syytä epäillä etuuden hakijan tai saajan antamien tietojen riittävyyttä tai luotettavuutta. Pyyntö tietojen saamiseksi tulee esittää kirjallisena, ja ennen pyynnön esittämistä hakijalle tai saajalle on annettava siitä tieto.

### 24 §

#### *Tietojen luovuttaminen eräissä tapauksissa*

Tuen maksamisen yhteydessä Kansaneläkelaitos lähettää kunnalle lastenhoidon tuen maksuvelvollisuuden selvittämistä varten salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta tiedot sinä kuukautena tuen piirissä olevista lapsista sekä tukeen oikeutetuista ja tukea saavista henkilöistä, yhteisöistä ja yhtymistä ja näille maksettavien tukien määrästä.

Kansaneläkelaitoksella on oikeus yksittäistapauksessa käyttää tämän lain mukaista etuutta käsitellessään muiden sille säädettyjen tehtävien hoitamista varten saamiaan tietoja, jos on ilmeistä, että ne vaikuttavat tämän lain mukaiseen etuuteen ja tiedot on lain mukaan otettava huomioon päätöksenteossa ja Kansaneläkelaitoksella olisi oikeus saada tiedot muutoinkin erikseen.

Kansaneläkelaitoksella on oikeus ilmoittaa kunnalle salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä tietoonsa saamansa seikat, jotka ovat välttämättömiä arvioitaessa lapsen varhaiskasvatusoikeuden laajuutta.

### 24 c §

#### *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen*

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan      päivänä      kuuta 20 .

12.

## Laki

### sairausvakuutuslain mukaisen omavastuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*kumotaan* sairausvakuutuslain mukaisen omavastuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain (118/1991) 9 a §:n 3 momentin 3 kohta, sellaisena kuin se on laissa 882/2015, ja *lisätään* lakiin uusi 9 b § seuraavasti:

#### 9 b §

~~Tietosuoja-asetuksessa tarkoitetulla rekisteröidyllä ei ole~~ Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston *asetuksessa* (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä *tietosuoja-asetus*, ~~tarkoitetulla rekisteröidyllä ei ole~~ asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Maatalousyrittäjien eläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

---

Tämä laki tulee voimaan    päivänä    kuuta 20    .

---

13.

## Laki

### sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annetun lain 20 §:n kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

### 1 §

Tällä lailla kumotaan sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annetun lain (352/2010) 20 §.

### 2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_.

## 14.

### Laki

#### takuueläkkeestä annetun lain 32 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan takuueläkkeestä annetun lain (703/2010) 32 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1267/2016, seuraavasti:  
~~sellaisena kuin se on osaksi laissa 1267/2016, seuraavasti:~~

### 32 §

#### *Takuueläkettä koskevat menettelysäännökset*

Kansaneläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa 14 §:n 3 momentissa tarkoitettulle lääkärielle, terveydenhuollon toimintayksikölle ja tutkimuslaitokselle tutkimuksiin lähetettävän terveydentilaa, sairautta, hoitotoimenpiteitä, ammattia, työolosuhteita ja työn laatua koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä työkyvyttömyyden selvittämistä tai uudelleen arvioimista varten tehtävän tutkimuksen toteuttamiseksi.

Takuueläkkeeseen sovelletaan kansaneläkelain 63 §:ää päätöksen antamisesta, 75 §:ää takaisinperinnästä, 75 a §:ää kuoleman jälkeen maksettujen etuuksien palauttamisesta, 76 §:ää takaisinperittävän saatavan vanhentumisesta, 13 luvun säännöksiä tietojen saamisesta, luovuttamisesta ja salassapidosta sekä rekisteröidyn oikeuden rajaamisesta sekä 106 ja 107 §:ää viivästyskorotuksesta ja viivästysajasta, kuitenkin siten, että viivästysajan katsotaan alkavan vasta, kun yksi kalenterikuukausi on kulunut sen kuukauden päättymisestä, jona ilmoitus tämän lain 9 §:ssä mainitusta eläkkeestä tai korvauksesta on tullut Kansaneläkelaitokselle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_.



15.

## **Laki**

### **tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävässä annetun lain 16 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävässä annetun  
lain (1522/2016) 16 § seuraavasti:

#### 16 §

##### *Työtapaturma- ja ammattitautilain soveltaminen*

Jollei tässä laissa toisin säädetä, tämän lain mukaiseen asiaan sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain IV osassa säädetään etuuksien toimeenpanosta. Lisäksi sovelletaan mitä mainitun lain IX osassa, 255 a §:ää lukuun ottamatta, säädetään tietojen antamisesta, saamisesta ja sallassapidosta, tietojen maksuttomuudesta, terveydentilatiedoista maksettavista korvauksista, rahamäärien ja korvausten tarkistamisesta työeläkeindeksillä ja palkkakertoimella, rahamäärien pyöristämisestä, vakuutuslaitoksen takautumisoikeudesta, vakuutuslaitoksen oikeudesta saada takaisin maksamansa täyskustannusmaksu liikennevakuutuslaitokselta, esteellisyydestä, asiakirjojen säilyttämisestä, päätöksen koneellisesta allekirjoittamisesta sekä siirto- ja ulosmittauskiellosta.

---

Tämä laki tulee voimaan    päivänä            kuuta 20    .

---

16.

## Laki

### sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain (1521/2016)  
16 § seuraavasti:

#### 16 §

#### *Työtapaturma- ja ammattitautilain soveltaminen*

Jollei tässä laissa toisin säädetä, tämän lain mukaiseen asiaan sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain IV osassa säädetään etuuksien toimeenpanosta. Lisäksi sovelletaan mitä mainitun lain IX osassa, 255 a §:ää lukuun ottamatta, säädetään tietojen antamisesta, saamisesta ja sallassapidosta, tietojen maksuttomuudesta, terveydentilatiedoista maksettavista korvauksista, rahamäärien ja korvausten tarkistamisesta työeläkeindeksillä ja palkkakertoimella, rahamäärien pyöristämisestä, vakuutuslaitoksen takautumisoikeudesta, vakuutuslaitoksen oikeudesta saada takaisin maksamansa täyskustannusmaksu liikennevakuutuslaitokselta, esteellisyydestä, asiakirjojen säilyttämisestä, päätöksen koneellisesta allekirjoittamisesta sekä siirto- ja ulosmittauskiellosta.

Tämä laki tulee voimaan    päivänä                      kuuta 20    .

17.

## Laki

### työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) 1 a ja 26 a §, sellaisina kuin ne ovat, 1 a § laissa 1653/2015 ja 26 a § laissa 522/2018, sekä  
*lisätään* lakiin uusi 26 f § seuraavasti:

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

### 1 a §

#### *Määritelmät*

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *EU:n sosiaaliturva-asetuksilla* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004 ja sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 987/2009;

2) *kolmannella valtiolla* valtiota, johon ei sovelleta EU:n sosiaaliturva-asetuksia eikä Suomea sitovaa sosiaaliturvasopimusta, jossa on työttömyysvakuutusta koskevia määräyksiä;

3) *tietosuoja-asetuksella* luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus).

### 26 a §

#### *Työttömyysvakuutusrekisteri*

Työllisyysrahasto pitää sille tässä laissa säädettyjen työttömyysvakuutusmaksuja koskevien asioiden hoitoa varten työttömyysvakuutusrekisteriä.

### 26 f §

#### *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen*

Tietosuoja-asetuksessa tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Työllisyysrahasto rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsitte-  
lyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan    päivänä                      kuuta 20    .

18.

## Laki

### ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
kumotaan ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/1995) 79 §:n 6 ja 8 momentti, sellaisena kuin ne ovat, 79 §:n 6 momentti laissa 525/2008 ja 8 momentti laissa 637/2000, muutetaan 79 §:n 4, 5 ja 7 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 79 §:n 4 momentti osaksi laeissa 50/2002, 525/2008 ja 305/2015, 5 momentti laissa 50/2002 ja 7 momentti laissa 525/2008, sekä lisätään lakiin siitä lailla 75/1998 kumotun 81 §:n tilalle uusi 81 § seuraavasti:

#### 79 §

#### *Salassapitovelvollisuus*

---

Jollei luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä *tietosuoja-asetus*, muuta johdu, ulkomainen vakuutusyhtiö saa 1 momentissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä luovuttaa tietoja:

- 1) toiselle vakuutusyhtiölle jälleenvakuutuksen järjestämistä varten;
- 2) vakuutusyhtiön palveluyritykselle tai sille, joka hoitaa vakuutusyhtiön antamaa tehtävää toimeksiannon perusteella;
- 3) vakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin tai sen kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään kuuluvalla vakuutuslaitoksella tai omistusyhteisöllä korvausasian hoitoa, vakuutussopimuksen tekemistä ja vakuutusliikkeen harjoittamisen kannalta tarpeellisten muiden tehtävien hoitamista varten; mitä edellä tässä kohdassa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista;
- 4) vakuutusalan lautakunnalle tai toimielimelle, joka on kuluttajariitojen vaihtoehtoisesta riidanratkaisusta sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja direktiivin 2009/22/EY muuttamisesta (vaihtoehtoista kuluttajariitojen ratkaisua koskeva direktiivi) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/11/EU 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti ilmoitettu Euroopan komissiolle, sinne käsiteltäväksi saatetun asian hoitamista varten;
- 5) toiselle vakuutuslaitokselle tai vahingonaiheuttajalle vakuutusyhtiön takautumisoikeuden toteuttamiseksi sekä toiselle vakuutuslaitokselle sen selvittämiseksi, mikä on eri vakuutuslaitosten vastuu samasta vakuutustapahtumasta;
- 6) toiselle vakuutusyhtiölle vakuutusyhtiöön kohdistuneista rikoksista 81 §:ssä tarkoitetut tiedot vakuutusyhtiöihin kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseen liittyvän tärkeän edun vuoksi;
- 7) historiallista tai tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten, jos on ilmeistä, ettei tietojen antaminen loukkaa niitä etuja, joiden suojaksi salassapitovelvollisuus on säädetty;

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

8) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi sekä 1 momentissa tarkoitetuille viranomaisille tai toimielimille; terveydentilaan liittyviä tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle vakuutus- tai eläkelaitokseen kohdistuvan petosrikoksen estämiseksi, selvittämiseksi ja syytteeseen panoa varten; ~~sekä~~

9) luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle muun kuin kuluttajan viivästyneestä vakuutusmaksusaatavasta;

10) samaan konserniin, vakuutusyhtiölain 26 luvussa tarkoitettuun vakuutusyrittäjäryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yritykselle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia, ryhmävalvontaa sekä ryhmittymän riskienhallintaa varten; mitä edellä tässä kohdassa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista.

Sen lisäksi, mitä 4 momentissa säädetään, ulkomainen vakuutusyhtiö voi luovuttaa asiakasrekisterissään olevia markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista varten tarpeellisia tietoja sellaiselle yritykselle, joka kuuluu ulkomaisen vakuutusyhtiön kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään. Mitä edellä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista.

Vakuutusyhtiö voi 4 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa luovuttaa vain sellaisia tietoja, jotka ovat välttämättömiä kyseessä olevien tehtävien suorittamiseksi.

### 81 §

#### *Ulkomaisen vakuutusyhtiön oikeus käsitellä tietoja siihen kohdistuneista rikoksista ja rikosepäilyistä*

Ulkomainen vakuutusyhtiö saa käsitellä ja rekisteröidä tiedon sen harjoittamaan vakuutustoimintaan kohdistuneista rikoksista ja niiden epäilyistä ylläpitämäänsä rekisteriin. Tietoja saa käsitellä vain siinä laajuudessa kuin se on välttämätöntä vakuutustoimintaan kohdistuvien rikosten estämiseksi ja selvittämiseksi.

Ulkomainen vakuutusyhtiö saa merkitä rekisteriin:

- 1) tiedon vahinkotapahtumasta,
- 2) tiedon vakuutusyhtiöstä, johon rikos tai epäilty rikos on kohdistunut,
- 3) tiedon tallennusajasta,
- 4) rekisteröidyn nimen, henkilötunnuksen, osoitteen ja ammatin,
- 5) tiedon tuomioistuimesta, jossa asiaa käsitellään,
- 6) tiedon siitä, kuka on ilmoittanut tallennettavan tiedon.

Ulkomainen vakuutusyhtiö ei saa tehdä merkintää rekisteriin ennen kuin epäilystä rikoksesta on ilmoitettu esitutkintaviranomaiselle taikka syyttäjälle. Merkintä rekisteriin on tehtävä viimeistään vuoden kuluessa siitä, kun ulkomainen vakuutusyhtiö on saattanut rikosprosessin vireille tai kun ulkomainen vakuutusyhtiö on saanut tiedon siitä, että joku muu on saattanut rikosprosessin vireille, taikka kun syyttäjä on päättänyt nostaa asiassa syytteen.

Tiedot on poistettava rekisteristä välittömästi sen jälkeen, kun rekisteröity on alioikeuden tuomiolla todettu syyttömäksi epäiltyyn tekoon, oikeusprosessista on luovuttu tai jos ylempi oikeusaste on vapauttanut alemman oikeusasteen tuomitseman henkilön. Ulkomainen vakuutusyhtiö

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

voi rekisteröidä tiedot uudelleen, jos ylempi oikeusaste tuomitsee henkilön, jonka alempi oikeusaste on vapauttanut.

Tiedot on poistettava rekisteristä viimeistään viiden vuoden kuluttua siitä, kun kyseistä rikosta koskeva tieto on ensimmäisen kerran rekisteröity.

Rekisteröidylle on ilmoitettava tietojen käytöstä päätöksenteossa, jos vakuutushakemuksen epääminen taikka muu rekisteröidylle kielteinen päätös johtuu rekisterissä olevista tiedoista.

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_.

19.

## Laki

### urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain ~~18 ja 22 §:n~~ muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan urheilijan tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain (276/2009) 16 §:n 1 momentti, 18 §:n 3 momentti ja 22 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 16 §:n 1 momentti laissa 483/2015, seuraavasti:

#### 16 §

#### *Tapaturmaturvan järjestäminen ja asian käsittely*

Jollei tässä laissa toisin säädetä, tämän lain mukaista tapaturmaturvaa koskevaan asiaan sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain IV osassa säädetään etuuksien toimeenpanosta lukuun ottamatta 114 §:n säännöstä asian alistamisesta tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan ratkaistavaksi. Lisäksi sovelletaan, mitä mainitun lain IX osassa säädetään tietojen antamisesta, saamisesta ja salassapidosta, tietojen maksuttomuudesta, terveydentilatiedoista maksettavista korvauksista, rahamäärien ja korvausten tarkistamisesta työeläkeindeksillä ja palkkakertoimella, rahamäärien pyöristämisestä, vakuutuslaitoksen takautumisoikeudesta, vakuutuslaitoksen oikeudesta saada takaisin maksamansa täyskustannusmaksu liikennevakuutuslaitokselta, esteellisyydestä, asiakirjojen säilyttämisestä, päätöksen koneellisesta allekirjoittamisesta sekä siirto- ja ulosmittauskiellosta.

\_\_\_\_\_

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

### 18 §

#### *Tapaturmavakuutuskeskuksen ja vakuutuslaitoksen tehtävät*

-----

Vakuutuslaitoksen on ilmoitettava vuosittain viimeistään kuukauden kuluttua urheilulajin peli- tai kilpailukauden alkamisesta lajiliitolle 19 §:ssä säädettyä tehtävää varten lajiliittoon kuuluvan urheiluseuran ja muun urheilutoimintaa harjoittavan yhteisön tämän lain mukaisen vakuutuksen alkamisesta. Ilmoitukseen on liitettävä vakuutukseen kuuluvien urheilijoiden nimet ja henkilötunnukset. Vakuutuslaitoksen on vastaavasti tehtävä ilmoitus lajiliitolle vakuutuksen alkamisesta ja päättymisestä kesken pelikauden. Ilmoitus on tällöin tehtävä viipymättä ja viimeistään kuukauden kuluttua vakuutuksen alkamisesta tai irtisanomisesta tai vakuutuksen päättymisestä ilman irtisanomista.

### 22 §

#### *Ansiotietojen ilmoittaminen ja henkilötietojen käsittely*

-----

Edellä 1 momentin nojalla saatujen tietojen käsittelyyn sovelletaan, mitä yksityisyyden suojasta työelämässä annetussa laissa (759/2004) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan    päivänä                      kuuta 20    .

-----

## 20.

## Laki

### **vammaisetuksista annetun lain 45 ja 48 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* vammaisetuksista annetun lain (570/2007) 45 §:n 2 kohta ja 48 §, sellaisena kuin niistä on 45 §:n 2 kohta laissa 1331/2011, seuraavasti:

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

### 45 §

#### *Tietojen luovuttaminen eräissä tapauksissa*

Kansaneläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa:

2) 20 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin tutkimuksiin lähetettävän henkilön terveydentilaa, sairautta ja hoitotoimenpiteitä koskevia tietoja mainitussa momentissa tarkoitettulle lääkärille tai terveydenhuollon toimintayksikölle taikka tutkimuslaitokselle, jos tiedot ovat välttämättömiä tutkimuksen toteuttamiseksi.

### 48 §

#### *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen*

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_.

## 21.

## Laki

### **yleisestä asumistuesta annetun lain 42 ja 49 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* yleisestä asumistuesta annetun lain (938/2014) 42 §:n 2 momentti ja 49 § seuraavasti:



## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

### 42 §

#### *Tiedot asumistuen ratkaisemista varten*

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on myös oikeus saada pyynnöstä salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta käsiteltävänä olevan asumistuen ratkaisemista varten välttämättömät tiedot rahalaitoksilta koskien asumistuenhakijaa tai -saajaa sekä muita ruokakuntaan kuuluvia, jollei riittäviä tietoja ja selvityksiä muutoin saada ja on perusteltua syytä epäillä asumistuen hakijan tai saajan antamien tietojen riittävyyttä tai luotettavuutta. Pyyntö tietojen saamiseksi tulee esittää kirjallisena. Ennen pyynnön esittämistä hakijalle tai saajalle on annettava siitä tieto.

### 49 §

#### *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen*

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan    päivänä    kuuta 20    .

## 22.

## Laki

### **lapsilisälain 16 b §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan lapsilisälain (796/1992) 16 b §, sellaisena kuin se on laissa 694/2002, seuraavasti:

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

16 b §

### *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen*

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_\_.

23.

## Laki

### liikennevakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan liikennevakuutuslain (460/2016) 2 §, 4 §:n 2 momentti ja 32 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 2 § osaksi laissa 233/2018 ja 32 §:n 3 momentti laissa 960/2019, sekä lisätään lakiin uusi 62 a § seuraavasti:

2 §

### *Määritelmät*

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *ajoneuvolla* moottoriajoneuvoa, joka on tarkoitettu kulkemaan mekaanisella voimalla maata mutta ei raiteita pitkin, sekä kytkettyä tai irrallista perävaunua;
- 2) *direktiivillä* moottoriajoneuvojen käyttöön liittyvän vastuun varalta otettavasta vakuutuksesta ja vakuuttamisvelvollisuuden voimaansaattamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/103/EY;
- 3) *vakuutusyhtiöllä* vakuutusyhtiötä tai muuta vakuutusyrittystä, joka on saanut toimiluvan harjoittaa direktiivissä tarkoitettua vakuutustoimintaa;
- 4) *vakuutuksenottajalla* sitä, joka on tehnyt vakuutusyhtiön kanssa vakuutussopimuksen;
- 5) *vakuutetulla* sitä, jonka hyväksi vakuutus on voimassa;

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

6) *liikennevahingolla* ajoneuvon liikenteeseen käyttämisestä aiheutunutta henkilö- tai esinevahinkoa;

7) *rekisterillä liikenteen palveluista* annetussa laissa (320/2017) tarkoitettua *liikenneasioiden rekisteriä*;

8) *ajoneuvon haltijalla* rekisteriin merkittyä ajoneuvon haltijaa tai, jos ajoneuvoa ei tarvitse merkitä rekisteriin, sitä henkilöä, jolle ajoneuvon hallinta on pysyvästi luovutettu;

9) *ajoneuvon pysyvällä kotipaikalla* valtiota, jossa ajoneuvossa oleva rekisterikilpi, vakuutuskilpi tai tunnistemerkki on annettu, tai jos näitä ei vaadita, sitä valtiota, jossa ajoneuvon haltijalla on pysyvä asuinpaikka, taikka jos rekisterikilpeä ei ole tai se on väärä tai laiton, sitä valtiota, jossa liikennevahinko on tapahtunut;

10) *liikennekäytöstä poistolla* ensirekisteröidyn ajoneuvon väliaikaista liikennekäytöstä poistamista ja tämän tiedon merkitsemistä rekisteriin;

11) *lopullisella poistolla* ensirekisteröidyn ajoneuvon lopullista poistamista liikennekäytöstä Suomessa ja tämän tiedon merkitsemistä rekisteriin;

12) *ETA-valtiolla* Euroopan talousalueeseen kuuluvaa valtiota;

13) *kolmannella maalla* muuta valtiota kuin ETA-valtiota;

14) *kansallisella toimistolla* erityisjärjestöä, joka on perustettu 25 päivänä tammikuuta 1949 annetun Yhdistyneiden Kansakuntien Euroopan talouskomission sisämaan liikennekomitean tie liikenteen alakomitean suosituksen N:o 5 mukaisesti ja joka toimii niiden vakuutusyritysten yhteiselimenä, joilla on valtiossa toimilupa liikennevakuutusta käsittävän vakuutusliikkeen harjoittamiseen;

15) *vihreä kortti -järjestelmällä* vakuutuksenantajien kansallisten toimistojen hallinnoimaa kansainvälistä vakuutusjärjestelmää;

16) *vihreällä kortilla* kansainvälistä vakuutustodistusta, jonka vakuutusyhtiö antaa 14 kohdassa tarkoitetun suosituksen mukaisesti;

17) *korvauselimellä* direktiivin 10 artiklassa tarkoitettua korvauksen suorittamisesta vastuussa olevaa elintä;

18) *siirtoliikennevakuutuksella* ajoneuvolain (1090/2002) 66 f §:ssä tarkoitettua siirtolupaa varten annettua määräaikaista liikennevakuutusta;

19) *liikenneväylällä* yleistä ja yksityistä tietä, katuja, rakennuskaavatietä, moottorikelkkailureittiä, toria sekä muuta liikenteelle tarkoitettua tai yleisesti liikenteeseen käytettyä aluetta;

20) *tietosuoja-asetuksella* luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus).

### 4 §

#### *Liikennevakuutuskeskus*

---

Mitä jäljempänä 9, 11, 12, 14, 15, 20, 24, 25, 33—39, 49—52, 55—62, 62 a, 63, 64—68, 73, 79—85 ja 95 §:ssä säädetään vakuutusyhtiöstä, sovelletaan myös Liikennevakuutuskeskukseen.

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

### 32 §

#### *Korvausvastuu liikennevahingosta*

— — — — —  
Mitä jäljempänä 33—39, 49—62, 62 a, 63, 64—68, 73 ja 79—83 §:ssä, 84 §:n 1 momentissa ja 85 §:ssä säädetään vakuutusyhtiöstä, sovelletaan myös Valtiokonttoriin.  
— — — — —

### 62 a §

#### *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen*

Tietosuoja-asetuksessa tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että vakuutusyhtiö rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan      päivänä      kuuta 20      .

## 24.

## Laki

### **Liikennevakuutuskeskuksesta annetun lain 18 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*muutetaan* Liikennevakuutuskeskuksesta annetun lain (461/2016) 18 § seuraavasti:

### 18 §

#### *Salassapitovelvollisuus ja oikeus tietojen luovuttamiseen*

Liikennevakuutuskeskuksen palveluksessa tai asiantuntijana toimeksiannon perusteella toimivan henkilön salassapitovelvollisuuteen, salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvien tietojen luovuttamiseen ja salassapitovelvollisuuden rikkomiseen sekä rikoksia ja rikosepäilyjä koskevan tiedon käsittelyyn sovelletaan, mitä vakuutusyhtiölain 30 luvun 1, 3, 3 a ja 4 §:ssä säädetään vakuutusyhtiöistä.

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_.

25.

## Laki

### maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*kumotaan* maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 140 § ja 144 §:n 5 momentti,  
*muutetaan* 2 §:n 1 momentti, ~~143 §~~ ja 144 §:n 4 momentti, sellaisena kuin niistä on 2 §:n  
1 momentti osaksi laeissa 990/2008, 632/2009, 357/2010 ja 75/2016, sekä  
*lisätään* lakiin uusi 138 a ja 146 a § seuraavasti:

#### 2 §

#### *Keskeiset määritelmät*

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *eläkelaitoksella* Maatalousyrittäjien eläkelaitosta sekä työntekijän eläkelain (395/2006) 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua eläkelaitosta silloin, kun ne käsittelevät tämän lain mukaista eläkeasiaa;
- 2) *alimmalla vanhuuseläkeiällä* 31 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua maatalousyrittäjän syntymävuoden perusteella määräytyvää vanhuuseläkeikää;
- 3) *työeläkelaiilla* työntekijän eläkelain 3 §:ssä tarkoitettuja lakeja;
- 4) *työeläkkeellä* työeläkelakien mukaista eläkettä;
- 5) *työtulolla* maatalousyrittäjälle 14 §:n ja apurahansaajalle 21 a §:n mukaisesti vahvistettua vuotuista työtuloa;
- 6) *kokonaistyötulolla* 73 §:ssä tarkoitettua eläkkeen perusteena olevaa työtuloa, jossa on otettu huomioon työeläkevakuutusmaksun maksamatta jättäminen;
- 7) *työansioilla* tässä laissa ja yrittäjän eläkelaisissa (1272/2006) tarkoitettuja kokonaistyötuloja sekä muiden työeläkelakien mukaisia työansioita;
- 8) *palkattomalla ajalla* työntekijän eläkelain 2 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua aikaa;
- 9) *ansaitulla eläkkeellä* tässä laissa tarkoitetun kokonaistyötulon, päättyneen eläkkeelläoloajan ja 8 kohdassa tarkoitettujen palkattomien aikojen perusteella karttunutta eläkettä sekä valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) perusteella karttunutta etuutta;

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

10) *ensisijaisella etuudella* työntekijän eläkelain 92 ja 93 §:ssä tarkoitettua etuutta, joka maksetaan työeläkkeen määrästä riippumatta täysimääräisesti ja vähennetään tämän lain mukaisesta etuudesta;

11) *EU:n sosiaaliturvan perusasetuksella* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004;

12) *tietosuoja-asetuksella* luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus);

13) *EU- ja ETA-maalla* maata, jossa sovelletaan EU:n sosiaaliturvan perusasetusta tai sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71;

14) *sosiaaliturvasopimuksella* Suomea sitovaa kansainvälistä, sosiaaliturvaa koskevaa sopimusta; ja

15) *teoreettisella eläkkeellä* laskennallista eläkettä, jota määrättäessä työeläkelakien alainen ja EU- ja ETA-maan työskentelyaika luetaan tämän lain mukaiseksi työskentelyajaksi.

— — — — —

### 13 luku

#### Tietojen antaminen, saaminen ja salassapito

##### 138 a §

##### *Eläkelaitoksen oikeus tietojen antamiseen eläkeasian ratkaisemista varten*

Eläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa työkyvyttömyys- ja työuraeläkeasian käsittelyyn liittyviä tietoja hakijan terveydentilan selvittämiseksi tai työkyvyn arvioimiseksi lääkärille tai muulle terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitettulle ammattihenkilölle taikka terveydenhuollon toimintayksikölle, jos tietojen antaminen on välttämätöntä vireillä olevan etuusasian ratkaisemiseksi.

##### 143 §

##### ~~*Eläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen oikeus saada tietoja tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi*~~

~~Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella ja Eläketurvakeskuksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada:~~

~~1) Verohallinnolta ja maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetussa laissa (284/2008) tarkoitettuja rekisteriviranomaiselta tiedot, jotka ovat välttämättömiä tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa; ja~~

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

~~2) Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetussa laissa (1048/2016) ja kalastuslaissa (379/2015) säädetyiltä tarkoitetulta viranomaiselta tiedot, jotka ovat välttämättömiä tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa.~~

~~Eläketurvakeskuksella ja eläkelaitoksella on oikeus saada 1 momentissa tarkoitetut tiedot maksutta, jos ne on tarkoitettu käsiteltävänä olevan asian ratkaisemiseksi. Muussa tapauksessa tietojen pyytäjän on Verohallinnon vaatimuksesta maksettava tietojen antamisesta aiheutuvat kohtuulliset kustannukset.~~

~~Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada paliskunnilta ja paliskuntain yhdistykseltä tiedot, jotka ovat välttämättömiä tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa. Nämä tiedot on annettava eläkelaitokselle vuosittain poronhoitovuoden päätyttyä siten kuin eläkelaitos tarkemmin määrää. Eläketurvakeskuksella ja eläkelaitoksella on oikeus tarvittaessa muulloinkin saada näitä tietoja paliskunnilta ja paliskuntain yhdistykseltä.~~

~~Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada valvontatehtävän toimeenpanemiseksi välttämättömät tiedot joukkotietona 1 ja 3 momentissa säädetyiltä tahoilta, vaikka se ei olisi tietopyynnössään yksilöinyt valvontakäsittelyyn otettavia yrityksiä ja maatalousyrittäjiä, vaikka valvontakäsittely ei olisi vielä vireillä ja vaikka verotusta ei olisi vielä vahvistettu. Valvontatehtävän toimeenpanoa varten eläkelaitoksella on oikeus yhdistää ja käsitellä 1 ja 3 momentissa tarkoitettuja tietoja. Yhdistettyjä tietoja voidaan säilyttää viisi vuotta, kuitenkin enintään valvontakäsittelyn päättymiseen saakka. Yhdistettyjä tietoja ei saa luovuttaa edelleen.~~

### 144 §

#### *Maatalousyrittäjien työterveyshuollon tilakäyntirekisteri*

Eläkelaitoksella on oikeus kerätä ja tallettaa 1 ja 2 momentissa tarkoitetut tiedot tilakäyntirekisteriin 115 §:ssä säädettyjen tehtävien hoitamista varten. Tilakäyntirekisterin rekisterinpitäjänä toimii eläkelaitos. Tietojen luovuttamista varten työterveyshuollon palvelujen tuottajille voidaan avata tekninen käyttöyhteys eläkelaitoksessa olevaan tilakäyntirekisteriin. Tilakäyntirekisteriin talletetut tiedot on hävitettävä kymmenen vuoden kuluessa siitä, kun tilakäynti on toteutettu.

### 146 a §

#### *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen*

Tietosuoja-asetuksessa tarkoitetulla rekisteröidyllä ei ole tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että eläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan    päivänä                      kuuta 20    .

26.

## Laki

### maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
kumotaan maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (873/2015) 77 §:n 2 momentti, muutetaan 4 §:n 1 momentti, 157 §:n 2 momentti, 158 ja 162 § sekä 180 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 4 §:n 1 momentti osaksi laissa 94/2016 ja 180 §:n 2 momentti osaksi laissa 1651/2015, sekä  
lisätään lakiin uusi 174 a § seuraavasti:

#### 4 §

#### *Muut määritelmät ja viittaussäännökset*

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *vahingolla* 11 §:ssä tarkoitetun vahinkotapahtuman seurausta;
- 2) *pakollisella vakuutuksella* 5 §:n 1 ja 2 momentin mukaan vahvistettua tai jatkettua tämän lain mukaista vakuutusta;
- 3) *vahingoittuneella* henkilöä, jolle on sattunut 11 §:ssä tarkoitettu vahinkotapahtuma;
- 4) *EU:n sosiaaliturva-asetuksilla* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004 ja sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 987/2009;
- 5) *tietosuoja-asetuksella* luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus);
- 6) *kolmannella valtiolla* valtiota, johon ei sovelleta EU:n sosiaaliturva-asetuksia eikä Suomea sitovaa sosiaaliturvasopimusta, jossa on työtapaturmia ja ammattitauteja koskevia määräyksiä;
- 7) *vanhuuseläkkeellä* työntekijän eläkelain (395/2006) 3 §:ssä mainittujen lakien mukaista vanhuuseläkettä, työntekijän eläkelain voimaannpanolain (396/2006) 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua aikaisemman lainsäädännön mukaista vanhuuseläkettä, kansaneläkelain (568/2007) mukaista vanhuuseläkettä sekä niitä vastaavaa ulkomailta maksettavaa eläkettä;
- 8) *työkyvyttömyyseläkkeellä* työntekijän eläkelain 3 §:ssä mainittujen lakien mukaista toistaiseksi myönnettyä täyttä työkyvyttömyyseläkettä ja työuraeläkettä, kansaneläkelaisa tarkoitettua toistaiseksi myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä, työntekijän eläkelain voimaannpanolain 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuun aikaisempaan lainsäädäntöön perustuvaa täyttä työkyvyttömyyseläkettä, kansaneläkelain voimaannpanosta annetun lain (569/2007) 1 §:n 3 momentissa tarkoitettuun aikaisempaan lainsäädäntöön perustuvaa työkyvyttömyyseläkettä ja niitä vastaavaa ulkomailta maksettavaa eläkettä, sekä työntekijän eläkelain voimaannpanolain 24 §:n 2 momentissa tarkoitet-



## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

tua luopumistukea, joka otetaan huomioon työntekijän eläkelain 92 §:n 2 momentissa tarkoitettuna eläkkeenä.

### 157 §

*Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen ja muutoksenhakuelimen oikeus saada tietoja*

Pyydettyessä työnantajalta korvausasian käsittelyä varten tarvittavia tietoja työnantajalle saa ilmoittaa vain ne vahingoittunutta koskevat salassa pidettävät tiedot, jotka ovat välttämättömiä työnantajalta pyydettyjen tietojen yksilöimiseksi.

### 158 §

*Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen oikeus antaa tietoja*

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja seuraavasti:

1) asianomaiselle viranomaiselle ja toimielimelle ne tiedot, jotka ovat välttämättömiä Suomea sitovan sosiaaliturvasopimuksen taikka sosiaaliturvaa koskevan kansainvälisen säädöksen mukaisten tehtävien toimeenpanossa;

2) ministeriölle, Verohallinnolle ja lakisääteistä sosiaalivakuutusjärjestelmää hoitavalle laitokselle tai yhteisölle, jonka hoidettavaksi kuuluvaan sosiaaliturvaetuuteen tämän lain mukainen korvaus vaikuttaa, tämän lain mukaista korvausta saaneen henkilön henkilötunnus ja muut yksilöintitiedot, tiedot maksetuista korvauksista, tiedot työnantajasta ja muut näihin rinnastettavat tiedot, jotka ovat välttämättömiä sosiaaliturvaan kohdistuvien rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi suoritettavaa henkilötietojen yhdistämistä ja muuta kertaluonteista valvontatoimintaa varten, sekä poliisi- ja syyttäväviranomaiselle edellä mainitut tiedot, jotka ovat välttämättömiä rikosten selvittämistä ja syytteen esittämistä varten;

3) toiselle lakisääteistä vakuutustoimintaa harjoittavalle vakuutuslaitokselle, Liikennevakuutuskeskukselle ja Potilasvakuutuskeskukselle välttämättömät tiedot sen selvittämiseksi, mikä on näiden vastuu samasta vahingosta;

4) toiselle vakuutuslaitokselle ja vahingonaiheuttajalle tiedot, jotka ovat välttämättömiä vakuutuslaitoksen takautumisoikeuden toteuttamiseksi;

5) luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle vakuutuksenottajaan ja vakuuttamisvelvolliseen tämän lain perusteella kohdistuvasta ulosottokelpoisesta saatavastaan;

6) tämän lain 157 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettulle terveydenhuollon toimintayksikölle ja itsenäiselle ammatinharjoittajalle vahingoittunutta koskevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä maksusitoumuksen antamiseksi tai maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen pyytäessä asiantuntijalausuntoa korvausasian ratkaisemiseksi;

7) Tilastokeskukselle tämän lain mukaista korvausta saaneen henkilötunnus, vahinkotapahtuman sattumisaikaa ja -paikkaa, sattumisolosuhteita, syitä ja seurauksia sekä siitä aiheutuneen työkyvyttömyyden kestoja koskevat tiedot samoin kuin muut 75 §:ssä tarkoitettuun ilmoitukseen pe-

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

rustuvat tiedot, jotka ovat välttämättömiä Tilastokeskuksen toimialaan kuuluvien, yhteiskuntaoloja ja niiden kehitystä kuvaavien tilastojen laadintaa varten;

8) Työterveyslaitokselle työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain (159/1978) 2 a §:n 2 momentissa tarkoitetut tiedot työperäisten sairauksien rekisteröintiä varten;

9) Eläketurvakeskukselle tiedot maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen myöntämistä, työeläkkeeseen vaikuttavista korvauksista.

### 162 §

#### *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen*

Tietosuoja-asetuksessa tarkoitetulla rekisteröidyllä ei ole tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että vakuutuslaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

### 174 a §

#### *Päätöksen koneellinen allekirjoittaminen*

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen tämän lain perusteella antama päätös voidaan allekirjoittaa koneellisesti.

### 180 §

#### *Siirtymäsäännökset*

---

Edellä 1 momentista poiketen:

1) maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukaista tapaturmaeläkettä ja haittarahaa ei voida enää tämän lain tultua voimaan vaihtaa niiden pääoma-arvoa vastaavaksi pääomaksi;

2) ennen tämän lain voimaantuloa ilmenneeseen ammattitautiin, jota koskeva korvausasia on tullut vireille lain tultua voimaan, sovelletaan 29 §:n 3 momentin 3 kohtaa;

3) IV ja VII osaa sekä 112 ja 113 §:ää sovelletaan myös ennen tämän lain voimaantuloa sattuneisiin vahinkotapahtumiin; edellä 112 §:n nojalla korvauksesta voidaan vähentää myös maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain mukaiset pakolliset vakuutusmaksut korotuksineen ja viivästyskorkoineen; mainitun pykälän 4 momenttia sovelletaan myös maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 21 §:ssä tarkoitettujen vapaaehtoisten vakuutusten perusteella maksettavaan korvaukseen ja vakuutusmaksuihin viivästyskorkoineen;

4) 38 §:ää sovelletaan myös 1 päivänä tammikuuta 2005 alkaen sattuneisiin vahinkotapahtumiin;

5) 26 luvun säännöksiä sekä 174 § ja 174 a §:ää sovelletaan myös ennen 1 päivää tammikuuta 2016 sattuneisiin työtapaturmiin ja ammattitauteihin.

---

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_.

27.

### Laki

#### merimieseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
kumotaan merimieseläkelain (1290/2006) 217 §,  
muutetaan 2 §:n 1 momentti ja 219 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 2 §:n 1 momentti  
laeissa 78/2016 ja 1471/2019, sekä  
lisätään lakiin uusi 219 a ja 221 a § seuraavasti:

#### 2 §

##### *Keskeiset määritelmät*

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *työntekijällä* merityösopimuslain (756/2011) mukaisessa työsuhteessa olevaa merenkulkijaa;
- 2) *työsuhteella* merityösopimuslain 1 luvun 1 §:n mukaiseen työsuhteeseen perustuvaa työsuhdetta tai sitä vastaavaa työsuhdetta ulkomaisessa aluksessa;
- 3) *päällystöllä* kansi- ja konepäällystä sekä *miehistöllä* kansi- ja konemiehistöä, taloushenkilökuntaa ja muuta laivahenkilökuntaa;
- 4) *eläkekassalla* 1 §:n 3 momentissa mainittua Merimieseläkekassaa;
- 5) *työeläkkeellä* 3 §:ssä tarkoitettujen lakien mukaista eläkettä;
- 6) *palkattomalla ajalla* aikaa, jolta työntekijälle on maksettu sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaista äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa, sairauspäivärahaa, osasairauspäivärahaa tai erityishoitorahaa, tartuntatautilain (1227/2016) mukaista tartuntatautipäivärahaa, vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaista vuorottelukorvausta, työttömyysturvalain (1290/2002) mukaista ansioon suhteutettua päivärahaa tai koulutuspäivärahaa, aikuiskoulutusetuuksista annetun lain (1276/2000) mukaista aikuiskoulutustukea, työeläkelakien tai Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) mukaista kuntoutusrahaa, liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) mukaista ansionmenetykskorvausta taikka työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015), maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (873/2015), sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain (1521/2016) tai tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhal-

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

lintatehtävässä annetun lain (1522/2016) mukaista päivärahaa tai kuntoutusrahaa taikka liikennevakuutuslain (460/2016) mukaista tilapäistä ansionmenetykskorvausta;

7) *ansaitulla eläkkeellä* tässä laissa tarkoitettujen työansioiden, päättyneen eläkkeelläoloajan ja 6 kohdassa tarkoitettujen palkattomien aikojen perusteella karttunutta eläkettä sekä valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) perusteella karttunutta etuutta;

8) *ensisijaisella etuudella* 97 ja 98 §:ssä tarkoitettua etuutta, joka maksetaan työeläkkeen määrästä riippumatta täysimääräisesti ja vähennetään tämän lain mukaisesta etuudesta;

9) *EU:n sosiaaliturvan perusasetuksella* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004 ja EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksella sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 987/2009;

10) *tietosuojasetuksella* luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus);

11) *EU- ja ETA-maalla* maata, jossa sovelletaan EU:n sosiaaliturvan perusasetusta tai sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71;

12) *sosiaaliturvasopimuksella* Suomea sitovaa kansainvälistä, sosiaaliturvaa koskevaa sopimusta;

13) *teoreettisella eläkkeellä* laskennallista eläkettä, jota määrättäessä työeläkelakien alainen ja EU- ja ETA-maan työskentelyaika luetaan tämän lain mukaiseksi työskentelyajaksi;

14) *alimmalla vanhuuseläkeiällä* 8 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua työntekijän syntymävuoden perusteella määräytyvää vanhuuseläkeikää.

## 20 luku

### Tietojen antaminen, saaminen ja salassapito

#### 219 §

##### *Työnantajan velvollisuus antaa tietoja*

Pyydettyäessä työnantajalta työntekijän eläke- tai kuntoutusasian käsittelyä varten tarvittavia tietoja, työnantajalle saa ilmoittaa vain ne työntekijää koskevat salassa pidettävät tiedot, jotka ovat välttämättömiä työnantajalta pyydettyjen tietojen yksilöimiseksi.

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

### 219 a §

#### *Eläkekassan oikeus tietojen antamiseen eläkeasian ratkaisemista varten*

Eläkekassalla on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa työkyvyttömyys- ja työuraeläkeasian käsittelyyn liittyviä tietoja hakijan terveydentilan selvittämiseksi ja työkyvyn arvioimiseksi lääkärille tai muulle terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettulle ammattihenkilölle taikka terveydenhuollon toimintayksikölle, jos tietojen antaminen on välttämätöntä vireillä olevan etuusasian ratkaisemiseksi.

### 221 a §

#### *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen*

Tietosuoja-asetuksessa tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että eläkekassa tai muu toimivaltainen eläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_.

**28.**

## **Laki**

### **sairausvakuutuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* sairausvakuutuslain (1224/2004) 15 luvun 1 §:n 1 momentti sekä 19 luvun 5 §:n 2 momentti ja 11 §, **sellaisena** kuin niistä **on** 15 luvun 1 §:n 1 momentti laissa 885/2005, **seuraavasti:**

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

### 15 luku

#### Toimeenpanoa koskevat säännökset

##### 1 §

###### *Sairausvakuutuskortti*

Kansaneläkelaitos antaa tämän lain mukaan vakuutetulle henkilölle sairausvakuutuskortin. Korttiin merkitään vakuutetun suku- ja etunimet sekä henkilötunnus. Jos vakuutettu on 16 luvussa tarkoitetun työpaikkakassan jäsen, siitä tehdään merkintä sairausvakuutuskorttiin. Sairausvakuutuskorttiin voidaan merkitä myös tieto siitä, onko vakuutetulla oikeus tämän lain 5 luvussa tarkoitettuihin erityiskorvattaviin lääkkeisiin, rajoitetusti peruskorvattaviin lääkkeisiin ja kliinisiin ravintovalmisteisiin, tieto sairausvakuutuksen voimassaoloajasta ja tieto siitä, ettei vakuutettu ole oikeutettu korvaukseen 19 luvun 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetulla suorakorvausmenettelyllä. Sairausvakuutuskorttiin voidaan merkitä lisäksi sairausvakuutuksen toimeenpanossa välttämättömiä tietoja.

-----

### 19 luku

#### Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset

##### 5 §

###### *Tietojen luovuttaminen eräissä tapauksissa*

-----

Kansaneläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa 15 luvun 13 §:ssä tarkoitettuihin tutkimuksiin lähetettävän vakuutetun terveydentilaa, sairautta, hoitotoimenpiteitä, ammattia, työolosuhteita ja työn laatua koskevia tietoja 15 luvun 13 §:ssä tarkoitettulle lääkärielle tai terveydenhuollon toimintayksikölle taikka tutkimuslaitokselle, jos tiedot ovat välttämättömiä vireillä olevassa etuusasiassa terveydentilan selvittämistä ja työkyvyn arvioimista varten.

-----

##### 11 §

###### *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen*

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), jäljempänä **tietosuojasetus**, tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole tietosuojasetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisista oikeuksista siihen, että Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_.

29.

## Laki

### sotilasavustuslain 22 e §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* sotilasavustuslain (781/1993) 22 e §, sellaisena kuin se on laissa 690/2002, seuraavasti:

22 e §

#### *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen*

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_.

30.

## Laki

### sotilasvammalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*lisätään* sotilasvammalakiin (404/1948) siitä lailla 536/2001 kumotun 44 §:n tilalle uusi 44 § seuraavasti:

#### 44 §

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) ~~N:o~~ 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) tarkoitetulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Valtiokonttori rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

---

Tämä laki tulee voimaan    päivänä    kuuta 20    .

---

31.

## Laki

### työntekijän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*kumotaan* työntekijän eläkelain (395/2006) 145 ja 193 §,  
*muutetaan* 2 §:n 1 momentti, 195 § ja 203 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 2 §:n 1 momentti **laeissa** 69/2016 ja **1468/2019**, sekä  
*lisätään* lakiin uusi 195 a ja 210 a § seuraavasti:



## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

### 2 §

#### *Keskeiset määritelmät*

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *eläkelaitoksella* 1 §:n 3 momentin mukaista työeläkevakuutusyhtiötä, eläkekassaa tai eläkesäätiötä;
- 2) *työsuhteella* työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 1 §:n mukaiseen työsopimukseen perustuva työsuhde;
- 3) *työeläkkeellä* 3 §:ssä tarkoitettujen lakien mukaista eläkettä;
- 4) *palkattomalla ajalla* aikaa, jolta työntekijälle on maksettu sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaista äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa tai sairauspäivärahaa, osasairauspäivärahaa tai erityishoitorahaa, tartuntatautilain (1227/2016) mukaista tartuntatautipäivärahaa, vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaista vuorottelukorvausta, työttömyysturvalain (1290/2002) mukaista ansioon suhteutettua päivärahaa, *aikuiskoulutusetuuksista* annetun lain (1276/2000) mukaista aikuiskoulutustukea, työeläkelakien tai Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain (566/2005) mukaista kuntoutusrahaa, liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) mukaista ansionmenetyskorvausta taikka työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015), maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (873/2015), *sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain (1521/2016) tai tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain (1522/2016)* mukaista päivärahaa tai kuntoutusrahaa taikka liikennevakuutuslain (460/2016) mukaista *tilapäistä ansionmenetyskorvausta*;
- 5) *ansaitulla eläkkeellä* tässä laissa tarkoitettujen työansioden, päättyneen eläkkeelläoloajan ja 4 kohdassa tarkoitettujen palkattomien aikojen perusteella karttunutta eläkettä sekä valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) perusteella karttunutta etuutta;
- 6) *ensisijaisella etuudella* 92 ja 93 §:ssä tarkoitettua etuutta, joka maksetaan työeläkkeen määrästä riippumatta täysimääräisesti ja vähennetään tämän lain mukaisesta etuudesta;
- 7) *EU:n sosiaaliturvan perusasetuksella* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004 ja *EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksella* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 987/2009;
- 8) *EU- ja ETA-maalla* maata, jossa sovelletaan EU:n sosiaaliturvan perusasetusta tai sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71;
- 9) *tietosuoja-asetuksella* luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus);
- 10) *kolmannella valtiolla* muuta kuin EU- tai ETA-maata, Sveitsiä tai valtiota, jonka kanssa Suomi on solminut kahdensivuisen sosiaaliturvasopimuksen;
- 11) *sosiaaliturvasopimuksella* Suomea sitovaa kansainvälistä, sosiaaliturvaa koskevaa sopimusta;

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

12) *teoreettisella eläkkeellä* laskennallista eläkettä, jota määrättäessä työeläkelakien alainen ja EU- ja ETA-maassa työskentelyaika luetaan tämän lain mukaiseksi työskentelyajaksi;

13) *alimmalla vanhuuseläkeiällä* 11 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua työntekijän syntymävuoden perusteella määräytyvää vanhuuseläkeikää.

---

### 14 luku

#### Tietojen antaminen, saaminen ja salassapito

##### 195 §

###### *Työnantajan velvollisuus antaa tietoja*

Jos käsiteltävänä olevan vakuuttamis-, eläke- tai kuntoutusasian ratkaisemiseksi tai muuten tämän lain tai Eläketurvakeskuksesta annetun lain mukaisten tehtävien toimeenpanossa tarvitaan tietoja työntekijän työskentelystä ja työolosuhteista tai muista vastaavista seikoista, työnantaja on velvollinen antamaan tiedot eläkelaitokselle, Eläketurvakeskukselle ja tämän lain mukaiselle muutoksenhakuelimelle.

Pyydettyäessä työnantajalta työntekijän eläke- tai kuntoutusasian käsittelyä varten tarvittavia tietoja, työnantajalle saa ilmoittaa vain ne työntekijää koskevat salassa pidettävät tiedot, jotka ovat välttämättömiä työnantajalta pyydettyjen tietojen yksilöimiseksi.

##### 195 a §

###### *Eläkelaitoksen oikeus tietojen antamiseen eläkeasian ratkaisemista varten*

Eläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa työkyvyttömyys- ja työuraeläkeasian käsittelyyn liittyviä tietoja hakijan terveydentilan selvittämiseksi tai työkyvyn arvioimiseksi lääkärille tai muulle terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettulle ammattihenkilölle taikka terveydenhuollon toimintayksikölle, jos tietojen antaminen on välttämätöntä vireillä olevan etuusasian ratkaisemiseksi.

##### 203 §

###### *Tietojen antaminen vakuutusyhtymän sisällä*

---

Jollei tietosuoja-asetuksesta muuta johdu, työeläkevakuutusyhtiö voi salassapitosäännösten estämättä luovuttaa 1 momentissa tarkoitettulle toiselle yritykselle asiakaspalvelua, asiakassuhteen hoitoa ja muuta asiakashallintaa varten tarpeelliset tiedot. Tällaisia ovat tiedot työnantajan tai yrittäjän nimestä, henkilö-, yritys- ja yhteisötunnuksesta sekä asiakastunnuksesta, tiedot yh-

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

teydenpitoa varten, tiedot yrityksen omistussuhteista ja vakuutusjärjestelystä, palkkasummasta sekä näihin tietoihin rinnastettavat, asiakashallintaan liittyvät tiedot.

— — — — —

210 a §

### *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen*

Tietosuoja-asetuksessa tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että eläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan      päivänä      kuuta 20      .

\_\_\_\_\_

**32.**

## **Laki**

### **työtapaturma- ja ammattitautilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*kumotaan* työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 115 §:n 2 momentti,  
*muutetaan* 2 §:n 1 momentti, 250 §, 252 §:n 2 momentti, 255 §:n 1 ja 4 momentti, 257 §:n 4 momentti ja 286 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 2 §:n 1 momentti osaksi laissa 93/2016, sekä  
*lisätään* lakiin uusi 255 a ja 275 a § seuraavasti:

2 §

### *Määritelmät*

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *työntekijällä* henkilöä, johon 8 ja 9 §:n mukaan sovelletaan tätä lakia;
- 2) *yrittäjällä* henkilöä, johon 188—190 §:n mukaan sovelletaan tätä lakia;
- 3) *vahingolla* 15 §:ssä tarkoitetun vahinkotapahtuman seurausta;

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

4) *vakuuttamattomalla työllä* työtä, jota tekevää työntekijää työnantaja ei ole vastoin 3 §:n 1 momenttia vakuuttanut, ja työtä, jota tekevää työntekijää työnantaja ei ole 3 §:n 2 momentin nojalla velvollinen vakuuttamaan;

5) *pakollisella vakuutuksella* 3 §:n mukaista vakuutusta;

6) *vahingoittuneella henkilöllä*, jolle on sattunut 15 §:ssä tarkoitettu vahinkotapahtuma;

7) *EU:n sosiaaliturva-asetuksilla* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 833/2004 ja sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 987/2009;

8) *tietosuoja-asetuksella* luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus);

9) *kolmannella valtiolla* valtiota, johon ei sovelleta EU:n sosiaaliturva-asetuksia eikä Suomea sitovaa sosiaaliturvasopimusta, jossa on työtapaturmia ja ammattitauteja koskevia määräyksiä;

10) *vanhuuseläkkeellä* työntekijän eläkelain (395/2006) 3 §:ssä mainittujen lakien mukaista vanhuuseläkettä, työntekijän eläkelain voimaannonlain (396/2006) 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua aikaisemman lainsäädännön mukaista vanhuuseläkettä, kansaneläkelain (568/2007) mukaista vanhuuseläkettä sekä niitä vastaavaa ulkomailta maksettavaa eläkettä;

11) *työkyvyttömyyseläkkeellä* työntekijän eläkelain 3 §:ssä mainittujen lakien mukaista toistaiseksi myönnettyä täyttä työkyvyttömyyseläkettä ja työuraeläkettä, kansaneläkelaisissa tarkoitettua toistaiseksi myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä, työntekijän eläkelain voimaannonlain 1 §:n 2 momentissa tarkoitettuun aikaisempaan lainsäädäntöön perustuvaa täyttä työkyvyttömyyseläkettä, kansaneläkelain voimaannonlain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettuun aikaisempaan lainsäädäntöön perustuvaa työkyvyttömyyseläkettä ja niitä vastaavaa ulkomailta maksettavaa eläkettä, sekä työntekijän eläkelain voimaannonlain 24 §:n 2 momentissa tarkoitettua luopumistukea, joka otetaan huomioon työntekijän eläkelain 92 §:n 2 momentissa tarkoitettuna eläkkeenä.

---

250 §

### *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen*

Tietosuoja-asetuksessa tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että vakuutuslaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

### 252 §

#### *Vakuutuslaitoksen ja muutoksenhakuelimen oikeus saada tietoja*

Pyydettäessä työnantajalta korvausasian käsittelyä varten tarvittavia tietoja, työnantajalle saa ilmoittaa vain ne vahingoittunutta koskevat salassa pidettävät tiedot, jotka ovat välttämättömiä työnantajalta pyydettyjen tietojen yksilöimiseksi.

### 255 §

#### *Vakuutuslaitoksen oikeus antaa tietoja*

Vakuutuslaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja seuraavasti:

1) asianomaiselle viranomaiselle ja toimielimelle ne tiedot, jotka ovat välttämättömiä Suomea sitovan sosiaaliturvasopimuksen taikka sosiaaliturvaa koskevan kansainvälisen säädöksen mukaisten tehtävien toimeenpanossa;

2) ministeriölle, Verohallinnolle ja lakisääteistä sosiaalivakuutusjärjestelmää hoitavalle laitokselle tai yhteisölle, jonka hoidettavaksi kuuluvaan sosiaaliturvaetuuteen tämän lain mukainen korvaus vaikuttaa, tämän lain mukaista korvausta saaneen henkilön henkilötunnus ja muut yksilöintitiedot, tiedot maksetuista korvauksista, tiedot työnantajasta ja muut näihin rinnastettavat tiedot, jotka ovat välttämättömiä sosiaaliturvaan kohdistuvien rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi suoritettavaa henkilötietojen yhdistämistä ja muuta kertaluonteista valvontatointia varten, sekä poliisi- ja syyttäväviranomaiselle edellä mainitut tiedot, jotka ovat välttämättömiä rikosten selvittämistä ja syytteenpanoa varten;

3) toiselle lakisääteistä vakuutustoimintaa harjoittavalle vakuutuslaitokselle, Liikennevakuutuskeskukselle ja Potilasvakuutuskeskukselle välttämättömät tiedot sen selvittämiseksi, mikä on näiden vastuu samasta vahingosta;

4) toiselle vakuutuslaitokselle ja vahingonaiheuttajalle tiedot, jotka ovat välttämättömiä tämän lain mukaista vakuutustoimintaa harjoittavan vakuutuslaitoksen takautumisoikeuden toteuttamiseksi;

5) luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle vakuutuksenottajaan ja vakuuttamisvelvolliseen tämän lain perusteella kohdistuvasta ulosottokelpoisesta saatavastaan;

6) 252 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetulle terveydenhuollon toimintayksikölle ja itsenäiselle ammatinharjoittajalle vahingoittunutta koskevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä maksusitoumuksen antamiseksi tai vakuutuslaitoksen pyytäessä asiantuntijalausuntoa korvausasian ratkaisemiseksi;

Sen estämättä, mitä 2 ja 3 momentissa säädetään, vakuutusyhtiö voi kuitenkin luovuttaa 2 momentissa tarkoitetulle yritykselle sekä käyttää muussa vakuutustoiminnassaan vakuutuksenottajaa koskevia asiakaspalvelua, asiakassuhteen hoitoa ja muuta asiakashallintaa varten tarpeellisia tietoja, jollei tietosuoja-asetuksesta muuta johdu. Tällaisia ovat tiedot vakuutuksenottajana olevan työnantajan tai yrittäjän nimestä, henkilö-, yritys- ja yhteisö- sekä asiakastunnuksesta, yh-

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

teystiedot, tiedot yrityksen omistussuhteista ja tämän lain mukaisista vakuutusjärjestelyistä ja niiden perusteena olevasta palkkasummasta sekä näihin tietoihin rinnastettavat asiakashallintaan liittyvät tiedot.

### 255 a §

*Vakuutusyhtiön oikeus antaa tietoja vakuutusyhtiöihin ja Liikennevakuutuskeskukseen kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseen*

Jollei tietosuoja-asetuksesta muuta johdu, vakuutusyhtiöllä on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia vakuutusyhtiölain 30 luvun 3 a §:ssä tarkoitettuja tietoja toiselle vakuutusyhtiölle ja Liikennevakuutuskeskukselle vakuutusyhtiöön tämän lain toimeenpanon yhteydessä kohdistuneista rikoksista vakuutusyhtiöihin ja Liikennevakuutuskeskukseen kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseen liittyvän tärkeän edun vuoksi.

Vakuutusyhtiö voi 1 momentissa tarkoitettussa tilanteessa antaa vain tietoja, jotka ovat välttämättömiä kyseessä olevan tehtävän suorittamiseksi.

**Oikeuteen** käsitellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja tietoja sovelletaan mitä vakuutusyhtiölain 30 luvun 3 a §:ssä säädetään vakuutusyhtiön oikeudesta käsitellä tietoja rikoksista ja rikosepäilyistä.

### 257 §

*Vakuutuslaitoksen velvollisuus antaa tietoja Tapaturmavakuutuskeskukselle*

---

Sen lisäksi, mitä salassapidosta julkisuuslaissa ja tässä laissa säädetään, 235 ja 236 §:ssä Tapaturmavakuutuskeskukselle säädettyjen tehtävien hoitamiseksi saadut henkilötiedot on pidettävä salassa eikä niitä saa käyttää tai luovuttaa käytettäväksi vakuutettua koskevaan päätöksentekoon muissa kuin 262 §:n 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa.

---

### 275 a §

*Päätöksen koneellinen allekirjoittaminen*

Vakuutuslaitoksen tämän lain perusteella antama päätös voidaan allekirjoittaa koneellisesti.

### 286 §

*Siirtymäsäännökset*

---

Edellä 1 momentista poiketen:

1) tapaturmavakuutuslain mukaista tapaturmaeläkettä ja haattarahaa ei voida enää tämän lain tultua voimaan vaihtaa niiden pääoma-arvoa vastaavaksi pääomaksi;

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

2) ennen tämän lain voimaantuloa ilmenneeseen ammattitautiin, jota koskeva korvausasia on tullut vireille lain tultua voimaan, sovelletaan 32 §:ää;

3) IV ja VIII osan säännöksiä sovelletaan myös ennen tämän lain voimaantuloa sattuneisiin vahinkotapahtumiin;

4) 39—42 §:ää sovelletaan myös 1 päivänä tammikuuta 2005 alkaen sattuneisiin vahinkotapahtumiin;

5) 35 luvun säännöksiä sekä 275 ja 275 a §:ää sovelletaan myös ennen 1 päivää tammikuuta 2016 sattuneisiin työtapaturmiin ja ammattitauteihin.

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan      päivänä      kuuta 20      .

— — — — —

**33.**

## Laki

### työttömyysturvalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*kumotaan* työttömyysturvalain (1290/2002) 13 luvun 7 § ja 10 §:n 3 momentti,  
*muutetaan* 13 luvun 1 §:n 2 ja 3 momentti ja 2 §, sellaisina kuin niistä ovat 13 luvun 1 §:n 2 momentti laissa 288/2012 ja **13 luvun** 2 § laissa 1049/2013, sekä  
*lisätään* 13 lukuun siitä lailla 1554/2015 kumotun 9 §:n tilalle uusi 9 § seuraavasti:

### 13 luku

#### Tietojen saamista ja luovuttamista koskevat säännökset

#### 1 §

#### *Oikeus tietojen saamiseen*

— — — — —

Kansaneläkelaitoksella ja työttömyyskassalla on oikeus saada maksutta tässä tai muissa laeissa säädettyjen tehtäviensä hoitamista varten:

1) työvoimaviranomaiselta 1 luvun 4 §:n 3 momentissa tarkoitettu työvoimapolitiittinen lausunto;

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

2) rangaistuslaitokselta tiedot rangaistuksen alkamisesta ja päättymisestä; rangaistuslaitoksen on annettava tiedot välittömästi, kun henkilö otetaan rangaistuslaitokseen.

Kansaneläkelaitoksen on ilmoitettava asianomaiselle työttömyyskassalle tämän tai muun lain mukaisen etuuden ratkaisemista varten, jos ansioon suhteutetun päivärahan saajalle tai tämän puolisolle myönnetään lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain mukainen kotihoidon tuki.

— — — — —

### 2 §

#### *Tiedot rahalaitoksilta*

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada salsapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä pyynnöstä maksutta käsiteltävänä olevan työmarkkinatukea koskevan asian ratkaisemista varten välttämättömät työmarkkinatuen hakijaa tai saajaa koskevat tiedot rahalaitoksilta, ellei riittäviä tietoja ja selvityksiä muutoin saada ja on perusteltua syytä epäillä etuuden hakijan tai saajan antamien tietojen riittävyyttä tai luotettavuutta. Pyyntö tietojen saamiseksi tulee esittää kirjallisena, ja ennen pyynnön esittämistä on hakijalle tai saajalle annettava siitä tieto.

### 9 §

#### *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen*

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä **tietosuoja-asetus** tarkoitetulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos tai työttömyyskassa rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun ne hoitavat tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan    päivänä                      kuuta 20    .

\_\_\_\_\_



34.

## Laki

### vakuutuskassalain 165 c §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan vakuutuskassalain (1164/1992) 165 c §, sellaisena kuin se on laeissa 287/2000 ja 1016/2005 seuraavasti:

#### 165 c §

Sen estämättä, mitä 165 §:ssä säädetään, vakuutuskassalla on oikeus luovuttaa vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja:

- 1) vakuutusyhtiölle jälleenvakuutuksen järjestämistä varten;
- 2) vakuutuskassan palveluyritykselle tai sille, joka hoitaa vakuutuskassan antamaa tehtävää toimeksiannon perusteella;
- 3) vakuutusalan lautakunnalle tai toimielimelle, joka on kuluttajariitojen vaihtoehtoisesta riidanratkaisusta sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja direktiivin 2009/22/EY muuttamisesta (vaihtoehtoista kuluttajariitojen ratkaisua koskeva direktiivi) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/11/EU 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti ilmoitettu Euroopan komissiolle, sinne käsiteltäväksi saatetun asian hoitamista varten;
- 4) historiallista tai tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten, jos on ilmeistä, ettei tietojen antaminen loukkaa etuja, joiden suojaksi vaitiolovelvollisuus on säädetty; sekä
- 5) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi sekä 165 b §:n 1 momentissa tarkoitetuille viranomaisille; terveydentilaan liittyviä tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle vakuutus- tai eläkelaitokseen kohdistuvan petosrikoksen estämistä, selvittämistä ja syytteenpääntä varten.

Vakuutuskassa voi luovuttaa 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa ainoastaan sellaisia tietoja, jotka ovat välttämättömiä mainitussa momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi.

Tämä laki tulee voimaan      päivänä      kuuta 20      .

35.

## Laki

### vakuutusyhdistyslain 16 luvun 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
kumotaan vakuutusyhdistyslain (1250/1987) 16 luvun 10 §:n 6 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1231/2009,  
muutetaan 16 luvun 10 §:n 4, 5 ja 7 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1231/2009, seuraavasti:  
seuraavasti:

#### 16 luku

#### Erinäisiä säännöksiä

#### 10 §

Jollei luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä *tietosuoja-asetus*, muuta johdu, vakuutusyhdistys saa 1 momentissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä luovuttaa tietoja:

- 1) toiselle vakuutuslaitokselle jälleenvakuutuksen järjestämistä varten;
- 2) vakuutusyhdistyksen palveluyritykselle tai sille, joka hoitaa vakuutusyhdistyksen antamaa tehtävää toimeksiannon perusteella;
- 3) vakuutusyhdistyksen kanssa samaan konserniin tai sen kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään kuuluvalla vakuutuslaitoksella korvausasian hoitoa, vakuutussopimuksen tekemistä ja vakuutusliikkeen harjoittamisen kannalta tarpeellisten muiden tehtävien hoitamista varten; mitä edellä tässä kohdassa säädetään tietojen luovuttamisesta ei koske tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista;
- 4) vakuutusalan lautakunnalle tai toimielimelle, joka on kuluttajariitojen vaihtoehtoisesta riidanratkaisusta sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja direktiivin 2009/22/EY muuttamisesta (vaihtoehtoista kuluttajariitojen ratkaisua koskeva direktiivi) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/11/EU 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti ilmoitettu Euroopan komissiolle, sinne käsiteltäväksi saatetun asian hoitamista varten;
- 5) toiselle vakuutuslaitokselle tai vahingonaiheuttajalle vakuutusyhdistyksen takautumisoikeuden toteuttamiseksi sekä toiselle vakuutuslaitokselle sen selvittämiseksi, mikä on eri vakuutuslaitosten vastuu samasta vakuutustapahtumasta;
- 6) historiallista tai tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten, jos on ilmeistä, ettei tietojen antaminen loukkaa niitä etuja, joiden suojaksi salassapitovelvollisuus on säädetty;

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

7) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi sekä 1 momentissa tarkoitetuille viranomaisille tai toimielimille; terveydentilaan liittyviä tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle vakuutus- tai eläkelaitokseen kohdistuvan petosrikoksen estämiseksi, selvittämiseksi ja syytteeseen panoa varten; sekä

8) luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle; luovuttaa voidaan kuitenkin vain tietoja, joita luottotietotoiminnan harjoittaja saa tallettaa luottotietorekisteriin tai muutoin käsitellä luottotietoina käytettäviksi.

Sen lisäksi, mitä 4 momentissa säädetään, vakuutusyhdistys voi luovuttaa asiakasrekisterissään olevia markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista varten tarpeellisia tietoja sellaiselle yritykselle, joka kuuluu vakuutusyhdistyksen kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään. Mitä edellä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista.

Vakuutusyhdistys voi 4 ja 5 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa luovuttaa vain sellaisia tietoja, jotka ovat välttämättömiä kyseessä olevien tehtävien suorittamiseksi.

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_.

36.

## Laki

### vakuutusyhtiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* vakuutusyhtiölain (521/2008) 6 luvun 17 a §:n 1 ja 3 momentti ja 30 luvun 3 §, sellaisina kuin ne ovat, 6 luvun 17 a §:n 1 ja 3 momentti laissa 523/2016 ja 30 luvun 3 § osaksi laeissa 303/2015 ja 1514/2015, sekä  
*lisätään* 30 lukuun uusi 3 a § seuraavasti:

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

### 6 luku

#### Vakuutusyhtiön johto, hallintojärjestelmä ja varojen sijoittaminen

##### 17 a §

###### *Rikkomuksista ilmoittaminen*

Vakuutusyhtiöllä on oltava menettely, jota noudattamalla sen palveluksessa olevat voivat ilmoittaa yhtiön sisällä riippumattoman kanavan kautta markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 596/2014 epäilyistä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja. Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä *tietosuoja-asetus*, 15 artiklan mukaista oikeutta saada pääsyä sellaisiin 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, joiden antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomusten selvittämistä.

### 30 luku

#### Salassapitovelvollisuus ja oikeus tietojen luovuttamiseen

##### 3 §

###### *Poikkeukset salassapitovelvollisuuteen*

Jollei tietosuoja-asetuksesta muuta johdu, vakuutusyhtiö saa 1 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä luovuttaa tietoja:

- 1) toiselle vakuutusyhtiölle jälleenvakuutuksen järjestämistä varten;
- 2) vakuutusyhtiön palveluyritykselle tai sille, joka hoitaa vakuutusyhtiön antamaa tehtävää toimeksiannon perusteella;
- 3) vakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin tai sen kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään kuuluvalla vakuutus- tai eläkelaitoksella taikka vakuutusomistusyhteisölle korvausasian hoitoa, vakuutussopimuksen tekemistä ja vakuutusliikkeen harjoittamisen kannalta tarpeellisten muiden tehtävien hoitamista varten; mitä edellä tässä kohdassa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista;

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

4) vakuutusalan lautakunnalle tai toimielimelle, joka on kuluttajariitojen vaihtoehtoisesta riidanratkaisusta sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja direktiivin 2009/22/EY muuttamisesta (vaihtoehtoista kuluttajariitojen ratkaisua koskeva direktiivi) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/11/EU 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti ilmoitettu Euroopan komissiolle, sinne saatetun asian käsittelemistä varten;

5) toiselle vakuutuslaitokselle tai vahingonaiheuttajalle vakuutusyhtiön takautumisoikeuden toteuttamiseksi sekä toiselle vakuutuslaitokselle sen selvittämiseksi, mikä on eri vakuutuslaitosten vastuu samasta vakuutustapahtumasta;

6) toiselle vakuutusyhtiölle vakuutusyhtiöön kohdistuneista rikoksista 3 a §:ssä tarkoitetut tiedot vakuutusyhtiöihin kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseen liittyvän tärkeän edun vuoksi;

7) historiallista tai tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten, jos on ilmeistä, ettei tietojen antaminen loukkaa niitä etuja, joiden suojaksi salassapitovelvollisuus on säädetty;

8) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi sekä 2 §:n 1 momentin 2—6 kohdassa tarkoitetuille viranomaisille tai toimielimille; terveydentilaan liittyviä tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle vakuutus- tai eläkelaitokseen kohdistuvan petosrikoksen estämiseksi, selvittämiseksi ja syytteeseen panoa varten;

9) luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle; luovuttaa voidaan kuitenkin vain tietoja, joita luottotietotoiminnan harjoittaja saa tallettaa luottotietorekisteriin tai muutoin käsitellä luottotietoina käytettäväksi; ja

10) vakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin, 26 luvussa tarkoitettuun vakuutusyhtyrühmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yritykselle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia, ryhmävalvontaa sekä riskienhallintaa varten; mitä edellä tässä kohdassa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, vakuutusyhtiö voi luovuttaa asiakasrekisterissään olevia markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista varten tarpeellisia tietoja yritykselle, joka kuuluu vakuutusyhtiön kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään. Mitä edellä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista.

Vakuutusyhtiö voi 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa luovuttaa vain tietoja, jotka ovat välttämättömiä kyseessä olevien tehtävien suorittamiseksi.

### 3 a §

#### *Vakuutusyhtiön oikeus käsitellä tietoja rikoksista ja rikosepäilyistä*

Vakuutusyhtiö saa käsitellä ja rekisteröidä tiedon sen harjoittamaan vakuutustoimintaan kohdistuneista rikoksista ja niiden epäilyistä ylläpitämäänsä rekisteriin. Tietoja saa käsitellä vain siinä laajuudessa, kuin se on välttämätöntä vakuutustoimintaan kohdistuvien rikosten estämiseksi ja selvittämiseksi.

Vakuutusyhtiö saa merkitä rekisteriin:

- 1) tiedon vahinkotapahtumasta,
- 2) tiedon vakuutusyhtiöstä, johon rikos tai epäilty rikos on kohdistunut,
- 3) tiedon tallennusajasta,
- 4) rekisteröidyn nimen, henkilötunnuksen, osoitteen ja ammatin,

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

- 5) tiedon tuomioistuimesta, jossa asiaa käsitellään,
- 6) tiedon siitä, kuka on ilmoittanut tallennettavan tiedon.

Vakuutusyhtiö ei saa tehdä merkintää rekisteriin ennen kuin epäilystä rikoksesta on ilmoitettu esitutkintaviranomaiselle taikka syyttäjälle. Merkintä rekisteriin on tehtävä viimeistään vuoden kuluessa siitä, kun vakuutusyhtiö on saattanut rikosprosessin vireille tai kun vakuutusyhtiö on saanut tiedon siitä, että joku muu on saattanut rikosprosessin vireille, taikka kun syyttäjä on päättänyt nostaa asiassa syytteen.

Tiedot on poistettava rekisteristä välittömästi sen jälkeen, kun rekisteröity on alioikeuden tuomiolla todettu syyttömäksi epäiltyyn tekoon, oikeusprosessista on luovuttu tai ylempi oikeusaste on vapauttanut alemman oikeusasteen tuomitseman henkilön. Vakuutusyhtiö voi rekisteröidä tiedot uudelleen, jos ylempi oikeusaste tuomitsee henkilön, jonka alempi oikeusaste on vapauttanut.

Tiedot on poistettava rekisteristä viimeistään viiden vuoden kuluttua siitä, kun kyseistä rikosta koskeva tieto on ensimmäisen kerran rekisteröity.

Rekisteröidylle on ilmoitettava tietojen käytöstä päätöksenteossa, jos vakuutushakemuksen epäminen taikka muu rekisteröidylle kielteinen päätös johtuu rekisterissä olevista tiedoista.

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_.

37.

## Laki

### vakuutusten tarjoamisesta annetun lain 72 ja 80 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*muutetaan* vakuutusten tarjoamisesta annetun lain (234/2018) 72 §:n 1 ja 3 momentti ja 80 §:n 1 momentti seuraavasti:

#### 72 §

##### *Rikkomuksista ilmoittaminen*

Vakuutusten tarjoamista harjoittavalla oikeushenkilöllä on oltava menettely, jota noudattamalla sen palveluksessa olevat voivat ilmoittaa oikeushenkilön sisällä riippumattoman kanavan kautta tämän lain sekä markkinoiden väärinkäytöstä sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 596/2014 (markkinoiden väärinkäyttöasetus) epäilystä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja. Ilmoitusmenettelyyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä *tietosuoja-asetus*, 15 artiklan mukaista oikeutta saada pääsyä sellaisiin 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos tietojen antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomusten selvittämistä.

### 80 §

#### *Poikkeukset vaitiolovelvollisuuteen*

Jollei tietosuoja-asetuksesta muuta johdu, vakuutusmeklari, sivutoiminen vakuutusmeklari tai 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu sivutoiminen vakuutusedustaja saa 79 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä luovuttaa tietoja:

1) Finanssivalvonnalle tai muun ETA-valtion vakuutus- tai rahoitustoimintaa tai rahoitusmarkkinoita valvovalle viranomaiselle;

2) vakuutusalan lautakunnan tai vastaavan toimielimen palveluksessa tai jäsenenä olevalle sille saatetun asian käsittelemistä varten;

3) vakuutusmeklarin, sivutoimisen vakuutusmeklarin, 4 §:n 1 momentissa tarkoitettun sivutoimisen vakuutusedustajan tai näiden kanssa samaan konserniin kuuluvan luotto- tai rahoituslaitoksen tilintarkastajalle;

4) historiallista tai tieteellistä tutkimusta tai tilastointia varten, jos on ilmeistä, ettei tietojen antaminen loukkaa niitä etuja, joiden suojaksi salassapitovelvollisuus on säädetty;

5) syyttäjä- ja esitutkintaviranomaiselle rikoksen estämiseksi ja selvittämiseksi;

6) Suomen ja muun ETA-valtion viranomaiselle, jonka tehtävänä on osallistua vakuutusmeklarin, sivutoimisen vakuutusmeklarin tai 4 §:n 1 momentissa tarkoitettun sivutoimisen vakuutusedustajan selvitystila- tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn;

7) Suomen ja muun ETA-valtion viranomaiselle, joka on vastuussa vakuutusmeklarin, sivutoimisen vakuutusmeklarin tai 4 §:n 1 momentissa tarkoitettun sivutoimisen vakuutusedustajan selvitystila- tai konkurssimenettelyyn taikka muuhun vastaavaan menettelyyn osallisina olevien toimielinten valvonnasta;

8) muun valtion kuin ETA-valtion edellä tässä pykälässä tarkoitettulle viranomaiselle tai toimielimelle valvontatehtävän suorittamiseksi, jos annettavat tiedot asianomaisessa valtiossa kuuluvat 79 §:ssä tarkoitettun salassapitovelvollisuuden piiriin.

Tämä laki tulee voimaan     päivänä     kuuta 20     .

38.

## **Laki**

### **vuorotteluvapaalain 21 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* vuorotteluvapaalain (1305/2002) 21 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1092/2006, seuraavasti:

#### 21 §

#### *Työttömyysturva- ja työttömyyskassalain soveltaminen*

Vuorottelukorvauksen hakemisesta, epäämisestä myöhästyneen hakemuksen johdosta, maksamistavasta, maksamisen väliaikaisesta keskeyttämisestä tai vähentämisestä, etuuspäivien määrästä viikossa, vuorottelukorvausta koskevasta päätöksestä, päätöksen poistamisesta ja itseoikaisuista, takaisinperintäsaatavan vanhentumisesta, velvollisuudesta tietojen antamiseen, oikeudesta saada tietoja ja ulosottomiehen tiedonsaantioikeudesta, tietojen saamisesta ja luovuttamisesta sekä oikeudenkäyntikulujen jakamisesta on voimassa, mitä työttömyysturvalaissa ja työttömyyskassalaissa (603/1984) säädetään, jollei tässä laissa toisin säädetä.

---

Tämä laki tulee voimaan    päivänä    kuuta 20    .

---

39.

## **Laki**

### **yrittäjän eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti



## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

kumotaan yrittäjän eläkelain (1272/2006) 148 §,  
muutetaan 2 §:n 1 momentti ja 146 §:n 4 momentti, sellaisena kuin niistä on 2 §:n 1 momentti osaksi laeissa 630/2009, 355/2010, 72/2016 ja 1469/2019, sekä  
lisätään lakiin uusi 152 a § seuraavasti:

### 2 §

#### *Keskeiset määritelmät*

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *eläkelaitoksella* 1 §:n 3 momentissa tarkoitettua työeläkevakuutusyhtiötä tai eläkekassaa sekä muuta työntekijän eläkelain (395/2006) 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua eläkelaitosta silloin, kun ne käsittelevät tämän lain mukaista eläkeasiaa;
- 2) *alimmalla vanhuuseläkeiällä* 8 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua yrittäjän syntymävuoden perusteella määräytyvää vanhuuseläkeikää;
- 3) *työeläkelaila* työntekijän eläkelain 3 §:ssä tarkoitettuja lakeja;
- 4) *työeläkkeellä* työeläkelakien mukaista eläkettä;
- 5) *yrittäjällä* 3 §:ssä tarkoitettua henkilöä;
- 6) *työtulolla* yrittäjälle 112 §:n mukaisesti vahvistettua vuotuista työtuloa;
- 7) *kokonaistyötulolla* 67 §:ssä tarkoitettua eläkkeen perusteena olevaa työtuloa, jossa on otettu huomioon lisätyöeläkevakuutusmaksu ja pienennetty työeläkevakuutusmaksu sekä työeläkevakuutusmaksun maksamatta jättäminen;
- 8) *työansioilla* tässä laissa ja maatalousyrittäjän eläkelaislaissa (1280/2006) tarkoitettuja kokonaistyötuloja sekä muiden työeläkelakien mukaisia työansioita;
- 9) *palkattomalla ajalla* aikaa, jolta yrittäjälle on maksettu sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaista äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa tai sairauspäivärahaa, osasairauspäivärahaa tai erityishoitorahaa, tartuntatautilain (1227/2016) mukaista tartuntatautipäivärahaa, vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaista vuorottelukorvausta, työttömyysturvalain (1290/2002) mukaista ansioon suhteutettua päivärahaa tai koulutuspäivärahaa, aikuiskoulutustuksista annetun lain (1276/2000) mukaista aikuiskoulutustukea, työeläkelakien tai Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) mukaista kuntoutusrahaa, liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) mukaista ansionmenetyskorvausta, liikennevakuutuslaissa (460/2016) tarkoitettua päivärahaa, sotilastapaturmalakiin (1211/1990) perustuvaa päivärahaa tai kuntoutusrahaa taikka työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015), maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (873/2015), sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain (1521/2016) tai tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain (1522/2016) mukaista päivärahaa tai kuntoutusrahaa taikka liikennevakuutuslain (460/2016) mukaista tilapäistä ansionmenetyskorvausta;
- 10) *ansaitulla eläkkeellä* tässä laissa tarkoitetun kokonaistyötulon, päättyneen eläkkeelläoloajan ja 9 kohdassa tarkoitettujen palkattomien aikojen perusteella karttunutta eläkettä sekä valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) perusteella karttunutta etuutta;
- 11) *ensisijaisella etuudella* 85 ja 86 §:ssä tarkoitettua etuutta, joka maksetaan työeläkkeen määrästä riippumatta täysimääräisesti ja vähennetään tämän lain mukaisesta etuudesta;

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

12) *EU:n sosiaaliturvan perusasetuksella* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004;

13) *tietosuoja-asetuksella* luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus);

14) *EU- ja ETA-maalla* maata, jossa sovelletaan EU:n sosiaaliturvan perusasetusta tai sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71;

15) *sosiaaliturvasopimuksella* Suomea sitovaa kansainvälistä, sosiaaliturvaa koskevaa sopimusta; ja

16) *teoreettisella eläkkeellä* laskennallista eläkettä, jota määrättäessä työeläkelakien alainen ja EU- ja ETA-maan työskentelyaika luetaan tämän lain mukaiseksi työskentelyajaksi.

— — — — —

### 13 luku

#### Tietojen antaminen, saaminen ja salassapito

##### 146 §

###### *Sovellettavat säännökset*

— — — — —

Tätä lakia toimeenpantaessa sovelletaan tässä luvussa säädetyn lisäksi, mitä säädetään työntekijän eläkelain:

- 1) 195 a §:ssä eläkelaitoksen oikeudesta tietojen antamiseen eläkeasian ratkaisemista varten;
- 2) 197 §:ssä tiedoista eläkkeeseen oikeuttavien palkattomalta ajalta saatujen etuuksien perusteena olevista tuloista;
- 3) 198 §:ssä oikeudesta saada tietoja asian ratkaisemiseksi ja lakisääteisten tehtävien toimeenpanemiseksi;
- 4) 200 §:ssä eläkelaitoksen oikeudesta saada tietoja valvontaa varten;
- 5) 202 §:ssä tietojen maksuttomuudesta;
- 6) 203 §:ssä tietojen antamisesta vakuutusyrittäjäryhmän sisällä;
- 7) 205 §:ssä tietojen antamisesta rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi;
- 8) 208 §:ssä tietojen luovuttamisesta eteenpäin;
- 9) 209 §:ssä tietojen eteenpäin luovuttajan vastuusta; ja
- 10) 210 §:ssä tietojen antamisesta teknisen käyttöyhteyden avulla.

##### 152 a §

###### *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen*

Tietosuoja-asetuksessa tarkoitetulla rekisteröidyllä ei ole tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että eläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsitte-

## Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp

lyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_.

40.

## Laki

### äitiysavustuslain 14 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan äitiysavustuslain (477/1993) 14 b §, sellaisena kuin se on laissa 695/2002, seuraavasti:

~~sellaisena kuin se on laissa 695/2002 seuraavasti:~~

14 b §

#### *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen*

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 20 \_\_\_\_.

41.

## Laki

### opintotukilain 43 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan opintotukilain (65/1994) 43 b §, sellaisena kuin se on laissa 691/2002, seuraavasti:

43 b §

#### *Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen*

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) tarkoitettulla rekisteröidyllä ei ole asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaista oikeutta siihen, että Kansaneläkelaitos rajoittaa henkilötietojen käsittelyä silloin, kun se hoitaa tämän lain mukaista tehtävää, jos rekisteröidyn vaatimus käsittelyn rajoittamisesta on ilmeisen perusteeton.

Tämä laki tulee voimaan      päivänä      kuuta 20      .

### **Valiokunnan lausumaehdotus**

*Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee automaattisen päätöksenteon vaatimat yleislainsäädännön muutokset viivytyksettä, jotta hallinnonalakohtaiset automaattista päätöksentekoa koskevat säädösmuutokset voidaan tehdä perustuslakivaliokunnan edellyttämällä tavalla.*

Helsingissä 10.3.2020

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Anu Vehviläinen kesk  
varapuheenjohtaja Mia Laiho kok  
jäsen Pekka Aittakumpu kesk  
jäsen Kim Berg sd  
jäsen Kaisa Juuso ps

## **Valiokunnan mietintö StVM 1/2020 vp**

jäsen Arja Juvonen ps  
jäsen Noora Koponen vihr  
jäsen Merja Kyllönen vas  
jäsen Hanna-Leena Mattila kesk  
jäsen Ilmari Nurminen sd  
jäsen Minna Reijonen ps  
jäsen Juhana Vartiainen kok  
jäsen Heidi Viljanen sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen